časopis študentov Filozofickej fakulty KU v Ružomberku

peliskA

Interview s Emíliou Vášáryovou a Jánom Hřebejkom

Budeme bakalári?

Surfovanie na internátoch

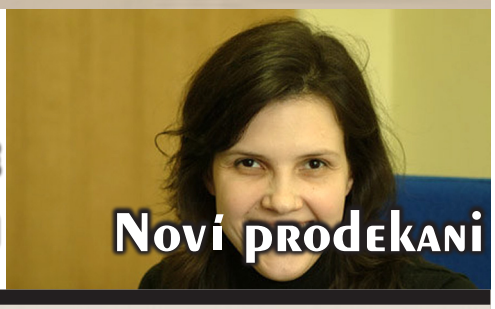

Noví prodekani

Časopis študentov Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku
http://zumag.ku.sk/papier
ročník V. číslo 4 (február 2008)

4

» Editorial

Najnovšie číslo Zumagu začneme netradične - rozlúčkou. V mene celej redakcie sa chcem totiž rozlúčiť s našimi najmilšími, najkrajšími a najvtipnejšími Zjavistami, ktorí nás navždy opustili. Niektorých sme z našich radov vytlačili dobrovoľne, niektorí sa ešte dodnes vzpierajú. Ale nemusíte sa obávať. Po búrlivej oslave, ktorú sme usporiadali na počesť ich odchodu, sme vymenili všetky zámky, takže ich šance na návrat sú takmer nulové.

Zjavisti však nie sú jediní, ktorí odchádzajú. Zbohom svojmu bakalárskemu štúdiu tento rok povedia aj prví tretiaci, ktorí sa pripravujú na svoje druhé „skúšky dospelosti". Ako sú na ne pripravení, aké majú tézy alebo ako sa pred nimi cítia, sa dozviete vo vnútri.

Okrem známych rubrík sme si v novom semestri pre vás pripravili aj pár noviniek. Jednou z nich je nová rubrika názorov a komentárov, kde sa budeme snažiť o riešenie školských, ale aj celospoločenských problémov. V tomto čísle sa môžete dozvedieť viac napríklad o novom návrhu tlačového zákona alebo o situácii so školným na našej univerzite.

Okrem kritických článkov však pribudne aj oddychové čítanie v podobe cestopisov zo Škótska, ktoré sú venované najmä ľuďom, ktorí sa chcú zdokonaľovať v angličtine a radi v nej čítajú.

Tak to bol malý prierez novinkami časopisu, ktorý práve držíte v rukách. Už vám neostáva nič iné, len ho otvoriť a nájsť si niečo, čo vás z jeho ponuky zaujme. Prajeme vám príjemné čítanie.

Veronika Folentová

obsah

Indoor	**3-4**
UPaC	**5**
Outdoor	**6**
Interview	**7-9**
Téma: Budeme bakalári?	**10-11**
Surfovanie na internátoch	**12**
Noví prodekani - inovácia fakulty?	**13**
Mjuzik	**14**
Recenzie	**15**
Merry tales from Scotland	**16**
Kam v RK	**17**
Kalendárium	**18**
Hyde park	**19-21**
Pud-in-g	**22**
Background	**23**

Časopis študentov filozofickej fakulty KU :ZUMAG
Ročník V. (4. číslo, február 2008)

Počet strán 24
Šéfredaktorka
Jana Jurčišinová
Zástupkyňa šéfredaktorky
Veronika Folentová

Redaktori
Michal Badín
Marek Balický
Elena Bartošová
Anna Ďurišová
Mária Fábryová
Iveta Gombošová
Michal Hricko
Petra Janeková
Ivana Jánošiková
Nina Klusová
Michaela Kisková
Martin Koleják
Miroslava Liptáková
Martin Ližičiar
Simona Mišunová
Eva Okoličániová
Filip Struhárik

Grafika
Michal Hricko

Editori
Veronika Bekešová
Mgr. Albert Kulla
Ľudovít Valuch

Foto
Dávid Lajmon

Tlač
Vydavateľstvo Michala Vaška

Cena
Symbolických 7,90 Sk

Predaj
Redaktori kolportérsky
Vrátnice na FF KU
CopyCentrum na FF KU

Foto obálka a hlavičky
Dávid Lajmon
internet

Svoje postrehy a konštruktívne námety nám môžete posielať na zumag@fphil.ku.sk (redakčný e-mail)

Redakcia si vyhradzuje právo na apretáciu rukopisu. Uverejnené príspevky sa nemusia zhodovať s názormi redakcie

Registračné číslo: RP236/2006
ISSN 1337 - 0790

» Príspevok zo Zumagu ocenený Slovenským syndikátom novinárov

Najväčším s

Ceny potravín, ele
za hlavu a mnohí
obľubujúci tanto
sa ocitnú v hlboke
Niekto vyhľadá od
pôjde pešo. Bude
už počas schádzan
Od psychiatra zájd
absolútne nevhod
Odchádza do zár
V nemocnici ostáv
nádchou, zápalom
sládčka z pivovej fl
úniky.
Tú chýbajúcu obli
problémy. Minister
zaneprázdnení sar
Pohoršený telefon
ozve: Teraz nemá
omnoho lepšie. A
ako spríjemnia trh
S nádchou, zápalo
sa mu hmlí pred o

Do súťaže vyhlásenej Slovenským syndikátom novinárov sa zapojilo 70 autorov. Víťazkou osobitnej prémie pre mladého novinára do 27 rokov sa stala Milada Urbánková, študentka 3. ročníka žurnalistiky na FF KU s príspevkom „Najväčším sudcom, lekárom či politikom nemusí byť človek", uverejnenom na internetovom blogu zumag. Ak by sme to zveličili, dá sa tvrdiť, že za všetko môže Mgr. Terézia Kolková, PhD. a ani o tom, pravdepodobne, nevie. Na žurnalistických žánroch zadala úlohu na každú hodinu napísať jeden príspevok. Jedným z vybraných žánrov bola besednica: „Otvorila som jedny noviny a tam bolo opäť písané o zdražovaní a sťažovaní. Až mi z toho prišlo smiešne. Asi takto vznikla téma. Nakoniec som sa aj tak „netrafila". Bol to fejtón. Z toho môže plynúť ponaučenie: Aj keď niečo urobíš zle, nemusí to zle dopadnúť," hovorí so smiechom Milada o vzniku príspevku. Ďalšej profesorke vďačí za to, že príspevok do súťaže prihlásila, lebo si všimla oznam: „Bývala profesorka z Trnavy povedala: „Láskavo si všímajte nástenky a iné oznamy v škole. Neočakávajte, že na vysokej vám budú padať pečené holuby do huby." Mäso aj tak nejem, takže to nečakám, ale tie nástenky si sem-tam všímam." Ceny sa odovzdávali 10. januára v Dome novinárov v Bratislave. Miladu ocenenie, samozrejme, teší: „Veľmi ma to potešilo a povzbudilo. Veď to je super, že niečo napíšete a dostane sa k vám aj reakcia. Vtedy aspoň viete, že to niekoho zaujíma a má to zmysel." Ešte raz gratulujeme a dúfame, že takýchto pozitívnych „reakcií" bude čo najviac.

(eo, foto: zumag.ku.sk)

» Metodický deň na KU

V piatok, 8. februára 2008, sa na našej fakulte uskutočnil metodický deň. Predmetom piatkového stretnutia bola príprava komplexnej akreditácie Katolíckej univerzity. Témou sa zaoberala celá akademická obec, pedagógovia a zamestnanci. Keďže ide výlučne o pracovnú záležitosť pedagógov, študentov sa tento problém zatiaľ netýka. Vedenie pripravuje všetky podklady od publikačnej činnosti a spisov. *„Vzhľadom na to, že je to mimoriadne dôležitá úloha, keďže komplexná akreditácia sa uskutočňuje v šesťročných intervaloch, univerzita, ktorá podáva všetky tieto spisy na komplexnú akreditáciu, vypracovala istý časový harmonogram, istú časovú štruktúru, ktorá je potrebná na naplnenie. Túto štruktúru by mali naplniť všetky katedry,"* objasnila prodekanka pre vzdelávanie a výchovu Viera Kováčová.

(ad')

» Fašiangová zábava

Dňa 5. februára 2008 bola nálada v jedálni veselšia než obvykle. Zapríčinila ju fašiangová veselica organizovaná katedrou histórie, okolo ktorej bolo veľa nejasností. V prvom rade to bol čas, kedy mala zábava vypuknúť. Podľa rozšírenej správy sa mala začať o 17:00 hodine. Napokon sa však zistilo, že o piatej začala len svätá omša. Ale o hodinu neskôr sa z pôvodne tichej jedálne začali ozývať veselé zvuky terchovskej kapely a niektorí študenti si veru poskočili do rytmu piesní ako „To ta Heľpa". Túto a aj iné piesne bolo možné počuť po internáte B-bloku. Ubytovaní v tejto časti sa mohli presvedčiť, že chlapci z Terchovej majú ozaj mocné hlasy. Neskôr sa atmosféra uvoľnila a z fašiangovej zábavy sa stala diskotéka, na ktorej sa zabávali prevažne študenti histórie, nakoľko sa večer bral ako katedrovica historikov. Zavítať na ňu však mohol ktokoľvek, kto mal chuť sa zabaviť a užiť si príjemnú atmosféru, ktorá tu vládla počas celého večera. Svedčil o tom aj fakt, že tanečný parket bol neustále plný. Študenti sa chtiac-nechtiac po záverečnej pesničke, ktorou bola melódia z rozprávky o mackovi Uškovi, aby sa zúčastneným dobre zaspávalo, rozišli spokojní a s úsmevom na perách.

(sm)

KATEDRA ŽURNALISTIKY FF KU VYHLASUJE

SÚŤAŽ PRE BYTOSTI SO ZMYSLOM PRE GRAFICKÉ CÍTENIE.

NAVRHNI FAREBNÚ OBÁLKU A VNÚTORNÚ DVOJSTRANKU PRE EKONOMICKÉ NOVINY FORMÁTU A4 V PROGRAME PRE DTP.

SVOJE PRÁCE POŠLI DO 17. 2. 2008 NA ADRESU SUTAZKZU@FPHIL.KU.SK ALEBO NA SEKRETARIÁT KŽU (OSOBNE).

» POZOR!!! Súťaž...

To, že súťaženie je zdravé, vie takmer každý. Súťaživosť kolektívu zvyšuje motiváciu, s ktorou priamoúmerne rastie aj výkonnosť. Počas posledných týždňov nás na chodbách našej „alma mater" stretávajú plagáty s pútavým nápisom: „Katedra žurnalistiky vyhlasuje súťaž." Mnohí z nás sa pozastavili nad myšlienkou: „Možno si zvýšim prestíž." Mnohí ale sen o výhre vypustili z mysle, keď si prečítali, komu je súťaž venovaná. Predovšetkým bytostiam so zmyslom pre grafické cítenie. Moja skromná anketa ukázala, že mnohí z vás ani netušia, čo je DTP. Keďže súťaž sa týka grafického dizajnu ekonomických novín, program pre DTP je pre úspešnú účasť viac-menej potrebný. V malom okienku IT technológii vám priblížim, že DTP (ang. desktop publishing) je jednoducho skratka pre celý proces spracovania grafického návrhu. Ide o proces od návrhu na počítači až po konkrétny výtlačok. Súťažiaci svoje výtvory mohli posielať na zriadenú e-mailovú adresu alebo odovzdať osobne na sekretariáte katedry žurnalistiky do 17. februára. Bude nasledovať vyhodnotenie, ktorého dĺžka je závislá od počtu odovzdaných prác a následne vyhlásenie výsledkov. Víťaz sa môže tešiť aj na ocenenie, ktoré kvôli zvýšeniu motivácie vedenie katedry neprezradilo.
Tak vám všetkým teda držím prsty, palce a ukazováky, aby ste tú tajnú cenu získali práve vy...

(mb, foto: ff.ku.sk)

» Kvalita spravodajstva v TV

V tomto roku začala praktická časť projektu na FF KU, podporovaného agetúrou VEGA, ktorá je zameraná na preverenie kvality spravodajských relácií v štyroch najsledovanejších slovenských televíziách (TV JOJ, STV, TV Markíza, TA3). Prvé informácie o stave a štruktúre výskumu priniesol 23. januára seminár s názvom *Štruktúra kvalitatívneho výskumu spravodajských relácií slovenských televízií*, na ktorom vystúpili Jozef Mlacek, Peter Olekšák, Imrich Gazda, Pavel Izrael, Peter Kravčák a Miroslav Volček. Najdôležitejším bodom prvého seminára bolo zadefinovanie oblastí skúmania, ktoré budú tento rok výskumníci preverovať. Medzi nimi sú napríklad, dĺžka a poradie príspevkov, vecnosť, aktuálnosť alebo objektivita. V skupine výskumníkov sú zastúpení pedagógovia, doktorandi a aj študenti. *„Hlavným prínosom projektu bude vyplnenie prázdneho miesta v diskusii o spravodajských televíznych reláciách na Slovensku. Dodnes tu totiž podobný výskum nebol uskutočnený,"* vysvetlil zástupca katedry žurnalistiky Peter Olekšák. Od roku 2005 prebiehala prvá fáza projektu vo forme seminárov a konferencií, ktoré mali dopomôcť k osvojeniu vedomostí, ktoré prispejú k hodnoteniu kvality príspevkov. Vystúpili na nich napríklad Andrej Tušer, Danuša Serafínová, Jozef Mlacek, Tadeusz Zasepa alebo Jozef Vatrál.

(vf)

» Objektivita, subjektivita a manipulácia v médiách

Problémom objektivity, subjektivity a manipulácie sa v stredu, 6. februára, zaoberali prednášajúci na druhom odbornom seminári týkajúcom sa kvalitatívneho výskumu televízneho spravodajstva na Slovensku. Na konferencii vystúpil Tadeusz Zasepa, ktorý sa venoval problematike manipulácie v spravodajstve. Prostredníctvom seminára sa snažil priblížiť najčastejšie prostriedky manipulácie ako je fragmentácia, klišé, sugescia alebo okamžité informovanie. Na jeho prednášku nadviazal Peter Olekšák so svojim príspevkom, v ktorom zvýraznil najmä silu manipulácie v televíznom spravodajstve pomocou niektorých prvkov ako je vytváranie spoločného nepriateľa, opakovanie tém, zneužívanie emócii alebo pôsobenie na obrazotvornosť. Juraj Považan sa zameral na objasnenie analýzy správ podľa Alana Della. Okrem systematického posúdenia sa venoval aj kontextuálnosti správ. Základným princípom objektivity bol venovaný príspevok Imricha Gazdu, v ktorom vyjadril presvedčenie, že objektivita sa v dnešnom svete stala len mýtom a dogmou. O vplyve PR agentúr na spravodajstvo hovoril Vladimír Buzna. Taktiež sa venoval ekonomickému vplyvu zadávateľov inzercie. Ako posledný vystúpil so svojim príspevkom Juraj Holdoš. Zameral sa najmä na emócie, ktoré môžu ovplyvniť výskumníkov pri posudzovaní konkrétnych spravodajských relácií počas kvalitatívneho výskumu televízneho spravodajstva.

(vf, foto: autorka)

» „Dlouhá noc" v univerzitnej jedálni

Dňa 23. januára sa v priestoroch univerzitnej jedálne konala Oldies party. Hity posledných troch desaťročí tak mali študentom ukázať, že aj počas skúškového obdobia je možné zažiť srandu. Hovorí sa, že učenie -mučenie, ale plody sú sladké. A tak si aj počas náročného obdobia treba vedieť nájsť čas na oddych. Najväčšie tanečné kreácie sa však odohrávali pri klavíri v zadnej časti jedálne. Spojenie slov "zábava graduje" tak boli oprávnené. Mrzí ma len, že sa akcie zúčastnilo málo ľudí. Zato veľká vďaka patrí organizátorom a všetkým, čo prišli. Ukázali tak, že aj chvíle plné zhonu a stresu dokáže človek zvládnuť s prehľadom.

(ml)

» Študenti hodnotili kvalitu svojho vzdelávania

Posledné dva týždne prednáškového obdobia zimného semestra sme sa mohli prostredníctvom anonymných dotazníkov vyjadriť ku kvalite nášho vzdelávania. Tí, ktorí tak urobili, využili právo študentskej obce podieľať sa na hodnotení výučby a pedagógov vyplývajúceho zo zákona o vysokých školách z roku 2002.
„Študenti vo všeobecnosti deklarovali spokojnosť s kvalitou výučby poskytovanou vedecko-pedagogickými pracovníkmi FF KU. Vyučujúcich považujú za kvalitných, oceňujú ich pozitívnu motiváciu, dobrú organizovanosť predmetu či možnosť interakcie, " povedala nám prodekanka pre vzdelávanie Viera Kováčová, ktorá dotazníky vyhodnocovala. S výrazne negatívnym hodnotením predmetu alebo vyučujúceho sa nestretla, ak by nastal podobný prípad, uplatnila by sa smernica dekana, ktorej výsledkom by bolo odstránenie spomínaných nedostatkov.
Výsledky dotazníkov sú dôverné a dostupné vedúcim katedier a učiteľom, ktorých predmety boli hodnotené. Slúžia ako spätná väzba medzi študentami a ich vyučujúcimi, takisto sa podieľajú na komplexnej akreditácii činnosti vysokej školy ako súčasť hodnotenia vlastných činností a sú zverejňované vo výročných správach fakulty a univerzity. Hodnotenie predmetov a vyučujúcich prebieha minimálne raz do roka a týka sa bakalárskych, magisterských a doktorandských stupňov štúdia. Študentská obec sa na našej škole môže k svojmu vzdelávaniu vyjadrovať od akademického roka 2002/2003.

(ij, foto: autorka)

Program týždňa v UPaC počas akademického roka 2007/08

Pondelok
Porada kaplánov a koordinátorov UPaC, mládežnícka svätá omša 19.30 v Kostole Svätej Rodiny, športové maratóny v telocvični Ružomberok Rybárpole

Utorok
Škola rodiny, Škola Duchovného života, sväté omše na internátoch, stretnutia malých spoločenstiev, príprava na sviatosti, videoklub

Streda
Športové podujatia v telocvični Ružomberok Rybárpole, diskusné kluby, divadlo, koncerty, diskotéky, sväté omše na internátoch, biblické stretká, videoklub

Štvrtok
Biblické stretká, prezentácia rehoľných spoločenstiev a hnutí, spoznávanie okolia nášho mesta, turistika, plesy

Piatok – Nedeľa
Duchovné obnovy, púte, turistické víkendy, návšteva UPC v iných univerzitných mestách

» Sloboda vo svetle lásky

text: Janka Graňáková
foto: internet

„Ľudia, ktorí sú radikálni v láske dokážu meniť spoločnosť. Nie v nejakej násilnosti, ale vo vnútornom presvedčení," hovorí misionár i redemptorista v jednej osobe, páter Jozef Zamkovský.

Prečo práve misie?
Prvé obrátenie bolo už na vysokej škole,keď som v Bratislave skončil VŠ Technickú. Vtedy sa ma Boh dotkol hlbšie svojou prítomnosťou. Neskôr, za komunizmu cez tajné stretnutia, či štúdia a hnutia sa postupne prebúdzala vnútorná túžba vypomáhať iným a prežiť živé stretnutie s Bohom. Myslím si, že kresťanstvo, to je predovšetkým živé stretnutie s Kristom, ktoré napĺňa človeka radosťou. Boh ma vidí a ponúka mi svoju lásku.

Aký je problém súčasného mladého človeka?
Nájsť svoje miesto vo svete. Pri množstve všetkých informácií a lákadiel, ktoré dnešný svet ponúka, je nesprávne vnímaná sloboda. Neznamená to, že si môžeme robiť, čo chceme. To je, ako keby sme dali niekoho do stredu Tichého oceána a „teraz plávaj!" Sloboda je o tom, že plávam? Veď zahyniem v tom oceáne! Aj v slobode funguje „od niečoho k niečomu". Je dôležité, aby mladý človek mal pred sebou aj nejakú víziu. K čomu som v slobode povolaný? K radikalizácii lásky, v tomto duchu postupne meniť aj prostredie okolo seba a utvárať ho aj v prostredí KU.

Ako vnímate krízu hodnôt mladých ľudí?
Ponúk je veľa a reklama sveta je príliš silná: „Ak urobíš toto, kúpiš si tamto, budeš šťastným." V podstate vidíme, že človeka to nenapĺňa. Mladý človek má v sebe hlad po blaženosti, blízkosti, absolútne. Keď to chytíme za správny koniec a usmerníme, tak si myslím, že spoločnosti to môže byť veľmi prospešné, aj keď to nebude masové. Kresťanstvo tým nikdy nebude. Iste aj na Slovensku je to tradičné kresťanstvo. Ale myslím si, že do budúcna to bude soľ, kvas z ľudí, ktorí dokážu prekvasovať to prostredie, v ktorom sú tým, že sú radikálny. Nie v nejakej násilnosti, ale vo vnútornom presvedčení. Viem, komu som uveril. Pretože toto ma nevedie k láske.

Tlak spoločnosti, rýchly spôsob života spôsobuje duchovnú vyprahnutosť. Kde a ako čerpať?
To dôležité, čo vnímam zo svojho života, je aj vernosť. Neznamená to, že „Modlím sa len vtedy, keď je mi dobre", ja viem, že sa musím modliť aj keď sa necítim dobre. Denne treba hľadať spôsob, ako sa stretnúť s Bohom akoukoľvek formou, ale čas mu musím vždy dať, či sa cítim dobre či nie. A časom zistíme, že tá vernosť prináša aj dobrý pocit. Cítime, že Boh je naozaj so mnou, drží ma za ruku. Ako žalmista hovorí : „Ale ja som stále pri Tebe. Ty ma vedieš za ruku podľa svojho zámeru a privedieš ma do svojej slávy."
/Ž 73/

Čo by ste odkázali mladým ľuďom?
Slovensko aj Európa potrebuje odborníkov – žurnalistov, učiteľov, psychológov...ale cirkev predovšetkým potrebuje Božích synov a Božie dcéry. Ľudí, ktorí sú naplnení Božím duchom a vedia, že patria Bohu. Svet čaká na týchto ľudí, pretože sa zvíja v bolestiach. Boží synovia a dcéry môžu tento svet obnovovať a dvíhať v úcte k tomu, čo Boh stvoril. A možno to vedomie, že univerzita sprostredkúva aj vedomosti o Bohu, viere, náboženstve. Ale ako povedal Ján Pavol II, univerzita je na to, aby prebúdzala ducha odvahy a synovstva.

» Dáte si Kebab?

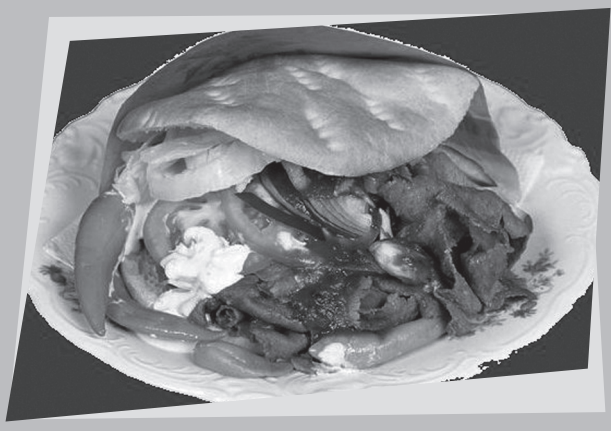

Divadlo Gašpara Fejérpataky - Belopotockého uviedlo 31. januára premiéru hry rumunskej dramatičky Gianiny Cărbunariu „Kebab" v hudobnom klube Hudobroň v Liptovskom Mikuláši. Traja Rumuni chcú v Írsku zmeniť vlastný osud a niečo dokázať. Mady prilieta za priateľom a sľubnou kariérou. V lietadle sa zoznamuje s nesmelým študentom Bohdanom. Predstavy však bývajú iné, ako realita a namiesto hviezdy sa z nej stane predavačka kebabu. Madin „priateľ" Voicu sa dostane do finančných problémov a príde na „spásonosnú" myšlienku zarábania peňazí. Z naivnej a bezbrannej Rumunky, neovládajúcej angličtinu, sa tak stáva prostitútka. S Bohdanom sa opäť stretáva vo svojom novom „povolaní". Tomu tiež nič nevychádza, ako si predstavoval a chytí sa možnosti nakrútiť „umelecký film". To využije Voicu a ak chce študent prácu dokončiť a prežiť, musí prijať jeho „nápad". Je to skôr začiatok konca ako fenomenálnej kariéry, hoci nakoniec sa Bohdanovi predsa začne dariť. Cena je však privysoká... Od mladých talentovaných hercov Divadla G. F. Belopotockého sme sa v tomto prípade dočkali viacerých prekvapení. V prvom rade to bola zmena priestoru. Predstavenia doteraz vždy hrali v Dome kultúry, ktorý vymenili za rodinnejšiu a útulnejšiu atmosféru hudobného podniku. Mínusom bolo málo miesta, neprispôsobenie kultúrnej akcii a fakt, že to bol klub, kde nie všetkým, ktorí tam prišli, išlo o divadelné predstavenie. Na premiére sa divadelníci museli popasovať aj s technickými problémami, ktoré mohli trochu oslabiť kultúrny zážitok. Využívali filmové projekcie a nahrávky. Nezvyčajným bola aj „malá forma". Na scénu tento raz vyslali iba troch hercov a hra trvala necelú hodinu. Helena Hájková bola v úlohe Mady perfektná a predviedla typ herectva, na aký si diváci u nej už zvykli. „Novinkou" bol Stanislav Štofčík, ktorý si úlohu bezcharakterného pasáka užil a jeho výkon bol naozaj uveriteľný. Trojicu „Rumunov" uzatváral Mário Jokič, tradične depresívny a nesvoj. Samozrejme v takej miere, v akej to bolo potrebné. Na „vyhratie sa" s postavou životom zničeného študenta veľmi nebol priestor, takže v povedomí ostanú skôr prvé dve. Myšlienka predstavenia je dobrá a, žiaľ, aj vysoko aktuálna. Neodporúčam ísť naň ľuďom, ktorí majú v pláne ísť za prácou do zahraničia, nebodaj do Írska. Najmä ak sú ľahko ovplyvniteľní. Ešte horší je variant ísť si pozrieť Kebab s rodičmi, keď sa ich milované dieťa chystá rozbehnúť kariéru vo svete. Je to potom niečo podobné ako čítať v lietadle knižku o leteckých katastrofách... Za tradičných okolností je to však úplne bezpečné a bez trvalých následkov! Text hry Kebab vyšiel aj v edícii Divadelného ústavu Vreckovky v roku 2007.

(eo, foto: sibelkebabpizzeria.com)

» Bohatým bral a chudobným dával, národy a múzeá spájal...

Symbol boja proti útlaku, legendárny zbojnícky kapitán Juraj Jánošík nespája iba dva národy - slovenský a poľský, ale aj niekoľko múzeí. Do 15. marca je v liptovskomikulášskom Múzeu Janka Kráľa inštalovaná putovná výstava Jánošík v ľudovom umení. Návštevníci na nej môžu vidieť aj exponáty z Považského múzea v Žiline a Slovenského národného múzea v Martine ako črpáky, sklomaľby, valašky, fujary a drevorezby. Dôvodom výstavy je aj fakt, že tohto roku uplynie 320 rokov od Jánošíkovho narodenia a 295 od jeho popravy. Spolupráca Múzea Janka Kráľa (ďalej MJK) a Považského múzea začala pred necelým rokom pri prezentovaní výstavy Jánošík - karpatský zbojník. Odborná pracovníčka MJK Ružena Antolová tvrdí, že bude prebiehať aj v budúcnosti, keďže o ich obrazy Janka Alexyho s jánošíkovskou tematikou - styčným bodom týchto múzeí - prejavilo to žilinské záujem. Výstava by sa po Liptovskom Mikuláši, podľa predbežných očakávaní a slov etnologičky Považského múzea Adriany Bajzovej, mala presunúť do Terchovej.

(eo, foto: internet)

» Kritiky nečíta

Divákov aj kritikov poprosil, aby si nechali pre seba, ak sa im film nebude páčiť. Za najdôležitejšieho považuje diváka. Jeho filmová postava sa sťažuje, že ho nikto nemá rád a všetci sú na neho zlí, no v jeho prípade je opak pravdou. Ján Kroner o Polčase rozpadu... Hoci mal nový slovenský film oficiálnu premiéru 7. decembra, jedna neoficiálna, sa uskutočnila aj krátko pred koncom roka v Liptovskom Mikuláši. „Ja som hotový s nervóma," začal „príhovor" k divákom Ján Kroner, hlavný predstaviteľ filmu, milovník Liptova. „Ja už som zažil dve premiéry, ale tie boli oficiálne, blbé, v košeliach a kravatách. Slovenský film už svoj polčas rozpadu zažil, ale napriek tomu sa podarilo natočiť nový film, za čo vďačíme hlavne produkčnému Stráňavovi, režisérovi Fischerovi, kameramanovi Fintovi. Ja som na jednej premiére povedal: ‚Počúvajte, milí diváci, ak by sa vám film, čo len trošku páčil, rozširujte to medzi svojimi kamarátmi. Zoberte mobily, zavolajte aj do iných kútov Slovenska: Poď sa pozrieť na slovenský film! Keď sa vám to nebude páčiť, nehovorte nikomu nič a nechajte si to pre seba.'"

Bál sa, že v kine nebude nikto okrem jeho kamarátov, ale oni to zariadili inak: „Som strašne šťastný, koľko ľudí prišlo do kina. Ja som sa bál, že tu budú iba moji kamaráti, ktorých tu mám neúrekom. Ja sem totiž chodím od 80-tych rokov."

(eo, foto: internet)

Nerozbitné skleničky, sovietske lyžičky a noky...

„Pokud bych měl říct, čím je mi tenhle film osobně blízký, tak je to právě ve způsobu, jakým se dívá na svět a na život. V příběhu, který je v podstatě smutný, ale kterému se musíme zároveň všichni smát, je mi zkrátka dobře," takto sa o filme Pelíšky svojho času vyjadril jeho režisér Ján Hřebejk. Práve s ním a s jednou z protagonistiek tohto filmu - Emíliou Vášáryovou, sme sa porozprávali nielen o slovensko-českých komunikačných rozdieloch...

text: Mária Fábryová
foto: Dominik Číra, internet

Ako si spomínate na natáčanie tohto dodnes obľúbeného filmu?

Hřebejk: Skutočne, tá chvíľka natáčania bola dosť patetická. Mnohé detaily sme tvorili aj podľa spomienok, ktoré dali dohromady herci, k čomu som ich ešte pred natáčaním vyzval. Ospravedlňujem sa Slovákom, že sme nezahrali slovenskú hymnu. Spomínam si, že som scenár dal prečítať režisérovi Jiřímu Krejčíkovi, aby som sa s ním o celom natáčaní mohol poradiť. Nuž, a aj poradil. Totiž pôvodná verzia sa tiahla až do roku 1972. Práve on navrhol, aby sa to skrátilo len do roku 1968. Poradil mi, aby sme na záver dali len nejaký epilóg a dej ďalej rozprávať nemáme. To bolo asi také zásadné ovplyvnenie scenára.

Vášáryová: Pán režisér Hřebejk chcel vtedy práve nás, ktorí sme tie časy prežili, potreboval vedieť, ako to vtedy bolo. Chcel vidieť aj fotografie mojich rodičov, ako vyzerali v tom čase, v roku 1968, teda v čase, keď som mala 14-15 rokov, ako má vo filme moja dcéra Jindřiška. Všetky tie fotky som, samozrejme, doniesla a priznám sa, že sa na tento film dívam vždy troška so slzami v očiach, pretože pán Kodet má oblečenie ako môj otecko na maturitnej fotografii. Ja mám oblečený presne taký istý kostým, aký nosievala moja maminka. Takže pre mňa predstavuje tento film veľmi krásny a osobný okamih.

Kto vlastne vybral pani Vášáryovú do úlohy manželky Kodeta, Krausovej?

Hřebejk: Bol to môj nápad, že jednu z hlavných úloh hrala aj pani Vášáryová. Trošku som sa bál, že táto rola jej bude pripadať malá, no potom sme spolu točili ešte štyrikrát.

Vášáryová: Nie, nie, mne sa nezdala malá, ale jedno je isté, že na prvej skúške som sa režiséra opýtala, ktoré české herečky to odmietli. Je to totiž tak, že herečky nechcú umierať na plátne, je to pre ne akoby povera. Stáva sa, že mnohé herečky odmietnu úlohu len kvôli tomu, aby na plátne nemuseli umrieť. Ja som však zvyknutá, umieram takmer v každom filme, pácham samovraždy, takže som to vzala. Dodala by som ešte takú maličkú drobnosť: pretože režisér Krejčík ma do môjho prvého slovenského filmu, ktorý sa volal Polnočná omša (Peter Karvaš), obsadil ako 19-ročnú, po dlhom čase som sa s ním takto stretla a on veľmi protestoval a nechcel, aby som tam umrela, pretože to vraj bude na neho, ako filmového lekára, vrhať zlé tiene. No nakoniec to v scenári ostalo tak, ako to je.

Hřebejk: Dramaturgicky je tam zaujímavá jedna vec, a to, že prvá hodina filmu sa odohráva v priebehu dvoch dní, a je to komédia od „gegu ku gegu". V scéne „knedlíky-noky", počas hádky medzi manželmi, sa zmení žáner tohto filmu a prestáva byť komédiou. Druhá hodina filmu rozpráva o nasledujúcom polroku, počas ktorého im zomrie maminka, prídu okupačné vojská. Aby sa publikum prešuplo do tej inej polohy, a bez toho, aby to vzalo ako zradu na tom predchádzajúcom zážitku, ale naopak, iba to umocnilo, tak práve tá hádka medzi manželmi, ktorá nasleduje po scéne „knedlíky-noky", bola úplne kľúčová. A práve v čase, keď Jiří Kodet zreve

na svoju ženu „nedalas mi syna" a ak vidíte slzy v jej očiach, tak tam sa ten film mení a to je tá zásluha, ktorá z tej malej robí takú veľkú rolu.

Zahrali ste si už vo viacerých českých filmoch, pociťujete výraznú jazykovú bariéru?

Vášáryová: Ono to nie je také jednoduché a myslím si, že českí režiséri by o tom mohli písať, koľko ich to stojí síl, aby sme tú češtinu zvládali. Priznám sa, že sa všetci veľmi tešíme, keď tieto roly dostaneme, ale nakoniec všetko končí pri veľkej tréme, čo sa stane hneď v prvý filmovací deň. Otvorím ústa a začnem sa mýliť, pretože nie je nič ťažšie, ako sa naučiť hovoriť pred kamerou, a ešte k tomu hovoriť plynulo v reči, ktorá je síce tak veľmi príbuzná, ale... Takže nie je to ľahké a viem, že mnohí z nás sa rozhodujú, keď ide o väčšie úlohy, či to vôbec človek zvládne. Človek si ale môže dovoliť niekedy pred kamerou zaimprovizovať, a my to robíme radi a pokiaľ je tá scéna naskúšaná, tak aj režiséri majú radosť, ak sa pri treťom alebo štvrtom raze zrazu objaví niečo nečakané a je to veľmi dobré. Improvizovať v cudzom jazyku je ale veľmi ťažké. Hovoriť cudzou rečou na ulici alebo v električke je jednoduchšie ako hovoriť na javisku a vo filme.

Hřebejk: Nikdy som nechcel, aby v mojom filme hral slovenský herec, ktorého niekto dabuje. Mne totiž nevadí, ak má ten herec iný akcent. V prípade Pelíškov sme si pomohli tak, že tá postava, ktorú hrá Milka, je Slovenka, no hovorí česky, pretože v Čechách žije, a má tam svoju rodinu. A na to stále nejako upozorníme, že je tam dôvod, prečo má daná postava trošičku rozdielny akcent. No asi najťažšie je, keď dvaja Slováci spolu hrajú hádku po česky, napr. ako Zuzana Fialová a Roman Luknár vo filme Medvídek. To bolo skutočne ťažké, pretože, keď už sa celí nejako vložili do tej hádky, tak automaticky prešli do slovenčiny.

Pán Hřebejk, objavili ste vďaka filmu nejaký skrytý herecký talent?

No, napríklad pán Jaroslav Kaman, ktorý hral príslušníka SNB je neherec a v čase natáčania filmu pracoval ako ochrankár, teda zastavoval autá, aby nenarušili natáčanie. Objavili sme ho, no už na skúškach hral úžasne nenapodobiteľne, a tak som mu potom rovno dal úlohu, pretože on je vynikajúci a ten jeho strih roly nie je až taký široký.
Do filmu som obsadil aj režiséra Jiřího Krejčíka, ktorého si nesmierne vážim. Pán Krejčík si zahral tú malú rolu rodinného lekára.

Kde prebiehalo natáčanie?

Hřebejk: Tým, že autor predlohy Peter Šabach je z Dejvíc a autor scenára Peter Vokostník je z Volkovíc, tak sme to automaticky, podobne ako náš debut Šakalí léta, sťahovali do Dejvíc. Nakoniec však nastal veľký problém, pretože síce sme mali lokáciu vybranú, no skrat spôsobil jeden z jeho piatich majiteľov, ktorý s natáčaním nesúhlasil. Ustúpili sme. Zrazu sme museli v rovnakej časti nájsť niečo iné. Nebolo to až také zložité, pretože osemdesiat percent filmu sa odohráva v dvoch bytoch. Náhodou som bol práve na návšteve jednej kostýmovej výtvarníčky v Prahe 5, v Starých Košířich, a vtedy som si povedal, že tu to budeme točiť a nemusíme robiť nijaké úpravy. Nájomníci družstevného bytu s tým súhlasili a my sme zase celý ten film, hoci bol pôvodne situovaný akoby do tých Dejvíc, presunuli na Prahu 5.

Do akej miery sa vo filme improvizovalo?

Hřebejk: Vo filme nejaká veľká improvizácia nenastala, pretože tie scény sú od slova do slova odohrané. No k menším improvizáciám došlo pri Bolkovi Polívkovi, ktorý ten film obohatil niekoľkými gegami. Napr. scéna s prskavkou, ktorú strčil pani Sta-

šovej-maminke Šebkovej do drdolu, bola jeho nápadom. Samozrejme, my sme sa na ňom dohodli, no pre pani Stašovú to bolo prekvapenie.

Ktorá scéna sa vám točila najťažšie?

Hřebejk: Najťažšie sa mi točia také veci, kde nie je nič atraktívne, neposúva sa tam dej, kde je potrebné, aby takéto zbytočné alebo skôr jednoduché scény nejako vyzneli.
Vášáryová: Určite nové veci. Mnohokrát si človek povie, tak toto snáď nepôjde tak ťažko, no veľkú úlohu tam zohráva ten ľudský faktor. Človek nie je každý deň disponovaný. Takže pri zdanlivo jednoduchých scénach, keď si poviem, že to pôjde ľahko, tak sa zrazu niečo zadrhne a nejde. Najťažšie je to pri tých scénach, ktoré sú emotívne, ktoré režisér nepustí, a pán Hřebejk nepustí, pokiaľ to nie je na 150%, pretože samozrejme chce, aby tam ten veľký emotívny náboj bol.

Hřebejk: Spomenul som si na jeden konkrétny prípad, keď sme točili Pelíšky, ako sa Michal chcel otráviť v tej elektrickej rúre. Humorná scéna, všetci sme sa zasmiali, tešili sme sa, ako ju budeme točiť. Ako sa však tá scéna blížila, tak som si uvedomil, že medzi tými, ktorí sa toho priamo zúčastnia, teda, vyťahovania Michala z rúry, bude i pani Stela Zázvorková, ktorej dcéra taktiež spáchala samovraždu a presne takýmto spôsobom, no bohužiaľ, vydarenú, i keď bola pôvodne zamýšľaná ako demonštratívna. Dokonca presne v tom veku Michala. A tak som zrazu nevedel, ako to zahráme. Zašiel som vtedy za pani Stelou a o všetkom jej povedal, no ona k tomu pristúpila praktickým spôsobom. V časti, keď Simona Stážová ťahá Michala z rúry a nám sa to nedarilo natočiť, pani Stela sa skoro ujala réžie tej scény, a radila nám, ako na to. Hovorila v ženskom rode, vraj ona by ju vzala takto. Práve vtedy som si povedal, že to nie je jednoduché. A hoci to bola komediálna scéna, ten fakt si počas natáčania uvedomovali všetci.

Ján Hřebejk (1967) patrí k najlepším českým režisérom súčasnosti. Na pražskej FAMU vyštudoval scenáristiku a dramaturgiu. Debutoval v roku 1993 filmom Šakalí léta, ktorý sa stal najúspešnejším filmom roka a režisérovi priniesol Českého leva. Jeho ďalší snímok Musíme si pomáhat získal šesť Českých levov a bol nominovaný na Oscara. Úspešná bola aj retrokomédia Pupendo, či projekt Horem Pádem.

Emília Vášáryová (1942) zažiarila prvýkrát na filmovom plátne v roku 1960 vo filme Na pochode sa vždy nestmieva. V roku 1963 absolvovala štúdium herectva na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Od roku 1964 je členkou Činohry SND. Počas svojej kariéry stvárnila veľké role klasického repertoáru. Od roku 1978 jej patrí titul zaslúžilá umelkyňa. Spolupracuje s rozhlasom, filmom a televíziou, no osvedčila sa aj v zahraničí. Za stvárnenie hlavnej ženskej úlohy, Věry, vo filme režiséra Jána Hřebejku získala v roku 2004 Českého leva.

Budeme bakaláři?

Bakalári, bakalárky! Nastáva opäť – ako každý rok, ten neumiernený pocit sucha vo vašich nervozitou vypriahnutých hrdielkach, pocit bolehlavu vo vašich vševediacich hlávkach, pocit stresu v žalúdočných oblastiach. Niektorí to už majú za sebou, iní sa v týchto dňoch poctivo pripravujú.

text: Iveta Gombošová
Michaela Kisková

Práve bakalárske skúšky sú podmieňujúcim faktorom spôsobujúci tieto problémy. No i napriek tomu sa všetko dá zvládnuť. Postačí len, ako povedal „súdruh" Lenin: „Učiť sa, učiť sa, učiť sa!" A aby vám to išlo lepšie a ľahšie, tak sme kvôli Vám putovali po jednotlivých katedrách a ich internetových nástenkách. Podávame vám najbližšie informácie týkajúce sa bakalárskych skúšok a postoj niektorých vyučujúcich, prevažne vedúcich katedier. Pre lepšiu a rýchlejšiu orientáciu sme ich upravili do „mini" balenia zumagovskej dvojstrany.

Základné informácie o štátnych skúškach v bakalárskych študijných programoch nám ochotne poskytla PhDr. Viera Kováčová, PhD., prodekanka pre výchovu a vzdelávanie. Vďaka nej sme zistili, že v dňoch 28. január – 1. február 2008 sa na FF prvýkrát uskutočnili štátne skúšky pre končiaci ročník bakalárskych študijných programov. Zúčastnilo sa ich 32 študentov FF KU, z ktorých boli 24 úspešní a 8 boli hodnotení stupňom neprospel. Jednotlivé katedry už v septembri zverejnili na svojich nástenkách formu štátnej skúšky (ústna/písomná) a tézy pre jednotlivé študijné programy. Tézy boli vypracované primerane pre jednotlivé študijné programy. Spoločne ich koncipovali vyučujúci daného predmetu.

» Katedra anglického jazyka

Bakalárske skúšky z anglického jazyka a literatúry v akademickom roku 2007/2008 sa budú konať ústnou formou.

TÉZY NA BAKALÁRSKE SKÚŠKY Z ANGLICKÉHO JAZYKA

1/ Old English Literature
2/ Middle English Literature
3/ Renaissance prose and drama
4/ Renaissance poetry
5/ William Shakespeare
6/ John Milton
7/ Thomas Moore
8/ Metaphysical poetry
9/ Restoration period
10/ Neoclassical period /Age of reason/
11/ Neoclassical period II.
12/ Romanticism
13/ Further development of the English Novel

» Katedra filozofie

Bakalárske skúšky z filozofie v akademickom roku 2007/2008 sa budú konať ústnou formou.

TÉZY NA BAKALÁRSKE SKÚŠKY Z FILOZOFIE A NOS

Teoretická filozofia
1/ Logika 1
2/ Teória vedy
3/ Filozofická antropológia
4/ Filozofia mysle
5/ Filozofia prírody
6/ Teória Poznania
7/ Metafyzika 1
8/ Filozofická teológia
9/ Metafyzika 2
10/ Logika 2
11/ Etika 1
12/ Etika života
13/ Politická filozofia
14. Filozofia práva
15. Estetika 1
16. Etika 2
17. Estetika 2
18. Antická filozofia
19. Stredoveká filozofia
20. Novoveká filozofia 1
21. Novoveká filozofia 2
22. Filozofia jazyka
23. Didaktika

Vyjadrenia vedúceho katedry filozofie doc. PhDr. Petra Voleka, PhD., m. prof. KU na niektoré z našich otázok:
„Samotné tézy sú formulované tak, aby študentovi umožnili prezentovať svoje schopnosti analytického a syntetického uvažovania v kontexte viacerých absolvovaných predmetov. Študent bude odpovedať vždy na jednu otázku z každej z troch (Filozofia), resp. štyroch (NOS) oblastí (za každú oblasť si vytiahne jednu otázku) podľa svojho študijného programu."

» Katedra psychológie

Bližšie informácie nám ochotne podala doktorka Aurélia Plávková, PhD., riaditeľka centra akademickej prípravy(CAP):
Čo sa týka formy skúšky, jednoznačne sa prikláňa k písomnej forme. Podľa nej: „ Písomná forma je lepšia, objektívnejšia, menej stresujúca, čo sa odzrkadľuje na ich psychickej rovnováhe." Študenti majú v písomnej skúške možnosť výberu. Pred skúškou sú povinní legitimovať sa isic kartou, aby nedošlo k nechcenému podvodu. Skúška z psychológie sa uskutoční v aule 7. 4. 2008 o 8. 00 hod. Výsledky sa vyhodnocujú elektronicky v ten istý deň.

» Katedra germanistiky

Bakalárske skúšky z germanistiky v akademickom roku 2007/2008 sa konali ústnou formou.

TÉZY NA BAKALÁRSKE SKÚŠKY Z GERMANISTIKY

1/ Phonetik und Phonologie
2/ Charakteristik der Sprachlaute
3/ Suprasegmentale Merkmale der Sprache
4/ Klassifizierung der Verben nach morphologischen, syntaktischen und semantischen Kriterien
5/ Tempora, Genera und Modi der Verben
6/ Substantivwörter (Deklination, substantivische Pronomina, Kategorien des Substantivs, Präpositionalkasus)
7/ Adjektiv
8/ Adverb
9/ Partikeln, Subklassen der Partikeln, kommunikative Leistung der Partikeln, Modalwörter, Subklassen der Modalwörter, Satzäquivalente
10/ Satzglieder
11/ Satzgliedstellung
12/ Attribut
13/ Zusammengesetzter
14/ Semantische Klassen der Adverbialsätze
15/ Dependenzsyntax

Vedúci katedry germanistiky Mgr. Juraj Dvorský, PhD. nám ochotne odpovedal na zvedavé otázky:
„Tézy spoločne koncipovali vyučujúci. Zhodli sme sa spoločne na tom, že ústna skúška je v tomto prípade vhodnejšia, pretože dokáže človeka pripraviť na pohotovejšie reakcie. Hodnotili sme celkové vystupovanie študenta, ktoré má zodpovedať vystupovaniu vysokoškoláka a dospelého človeka vôbec. Študenti boli dostatočne pripravení, z čoho sme boli príjemne prekvapení", na záver s úsmevom dodal Mgr. Dvorský.

» Katedra histórie

Vedúci katedry PhDr. Pavol Mačala, CSc. sa k bakalárskym skúškam vyjadril len v krátkosti.

TÉZY NA BAKALÁRSKE SKÚŠKY Z HISTÓRIE

I. Dejiny staroveku
Mezopotámia
Egypt
Palestína
Grécko
Rím

II. Dejiny stredoveku
a) slovenské
b) všeobecné

III. Dejiny novoveku
a) slovenské
b) všeobecné

IV. Dejiny novoveku

V. Najnovšie dejiny - 20. Storočie

» Katedra religionistiky a náboženskej výchovy

Vďaka úslužným odpovediam doc. ThDr. Jozefa Trstenského, PhD. sme zistili, že študenti mali skúšku formou testu. Štátnu skúšku absolvovali štyria študenti, ktorých priemerná úspešnosť je ohodnotená stupňom C. Test sa skladal zo 60 otázok, ktoré počas jednej hodiny bolo potrebné v čo najväčšom počte správne vyriešiť. Aby bol študent úspešný, musel v písomke dosiahnuť minimálne 36 bodov. Napriek tomu, že študenti mali na test približne 60 minút, už po 35 minútach, boli všetci štyria s testom hotoví. Verdikt o úspešnosti sa študenti dozvedeli ešte v ten deň.
Na otázku, či je test alebo ústna skúška lepšia, nám doktor Trstenský odpovedal: „Podľa mňa je na testoch dobrá práve objektívnosť, každý zo študentov má rovnakú šancu test urobiť, ale napriek tomu je test náročnejší na prípravu a zostavenie." V jednoduchosti povedané, všetko závisí od samotných študentov, pretože niekomu sa lepšie odpovedá ústne, inému písomnou formou.

» Katedra slovenského jazyka

Informácie o štátnych skúškach na katedre slovenského jazyka a literatúry nám poskytla novovymenovaná vedúca katedry PaedDr. Edita Príhodová, PhD.
Dozvedeli sme sa, že zo slovenského jazyka sa skúška uskutočnila formou písomného testu, presne podľa smernice dekana FF KU, ktorý obsahoval 60 uzavretých otázok so štyrmi možnosťami odpovede, zostavených podľa rozsahu učiva a podľa zverejnených téz, (bližšie v Študijnom kalendári, str. 218). Študenti, ktorí zo slovenského jazyka a literatúry robia bakalársku prácu sa zúčastnia skúšky v máji.

Z desiatich študentov, ktorí už skúšku zo slovenského jazyka vykonali, boli piati úspešní.
Na otázku, ako vnímate tohtoročné bakalárske skúšky a či sú študenti dostatočne pripravení, nám doktorka Príhodová odpovedala: „Mojím zámerom je najprv analyzovať uplynulé bakalárske skúšky, jej formu a jej náročnosť najprv v rámci členov katedry, až potom by som sa mohla vyjadriť k týmto otázkam podrobnejšie."

» POĎAKOVANIE

Vďaka ochotnej spolupráci niektorých katedier a ich kompetentných osôb, centra akademickej prípravy a taktiež za pomoci internetovej stránky filozofickej fakulty v Ružomberku, sa nám podarilo zhromaždiť najzákladnejšie informácie týkajúce sa práve prebiehajúcich bakalárskych skúšok. Týmto osobám chceme úprimne poďakovať za čas, ktorý si pre nás našli, za ich ochotu a samozrejme za úprimnosť. A vám, milí študenti, prajeme pevné nervy a veľa šťastia pri skúškach.

Surfovanie na internátoch

Prvého februára minister školstva Ján Mikolaj predstavil Operačný program Vývoj a výskum na roky 2007 – 2013. My sme sa bližšie pozreli, aká podpora na aktivity výskumu a vývoja a na infraštruktúru vysokých škôl bude poskytovaná v rokoch 2007 – 2013.

text: Marek Balický
Simona Mišunová
zdroj: minedu.sk

Všeobecne

Operačný program pre Vývoj a výskum na roky 2007 – 2013 je v poradí druhým programom tohto typu, ktorý je financovaný zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Prvý, z rokov 2004 – 2006, aj druhý, pre roky 2007 – 2013, je v kompetencii Ministerstva školstva Slovenskej republiky (MŠ SR), konkrétne Sekcie ekonomiky pre štrukturálne fondy. V súčasnosti v SR prebieha ešte jeden operačný program schválený Európskou komisiou, financovaný Európskym sociálnym fondom, Operačný program Vzdelávanie. Ako nám ozrejmili kompetentní pracovníci MŠ SR, cieľom oboch programov je podpora rozvoja systému vzdelávania. Program Vzdelávanie sa zaoberá nadobudnutím základných zručností a kľúčových kompetencií potrebných vo vedomostnej ekonomike a pre trh práce. Program Výskum a vývoj sa zameriava na modernizáciu a zefektívnenie systému podpory výskumu a vývoja a skvalitnenie infraštruktúry vysokých škôl.

Ako sa píše v dokumentácii k už spomenutému operačnému programu, východiskom je na jednej strane vízia dlhodobého hospodárskeho a sociálneho rozvoja Slovenska, ktorá je formulovaná ako „Celková konvergencia ekonomiky SR k priemeru EU" a na strane druhej kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja identifikovať v rámci analýzy súčasného stavu v oblasti výskumu a vývoja. V praxi to bude vyzerať asi nasledovne: zvýšenie zamestnanosti priamo vo vývojových a výskumných pracoviskách; hospodársky rozvoj, zvýšenie konkurencie schopnosti; znižovanie nezamestnanosti vznikom nových pracovných miest; zlepšovanie podmienok vzdelávacieho procesu na vysokých školách; zlepšenie pracovného prostredia na vysokých školách, ale aj v malých a stredných podnikoch; pozitívne vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy.

Aj keď naše internátne izby sú vybavené prípojkami k internetu, nie vo všetkých ubytovacích priestoroch je to tak. A aj túto skutočnosť chce týmto operačným programom ministerstvo školstva napraviť. Nielen to je však cieľom, na ktorý sa chce tento projekt v rámci vysokých škôl zamerať. Poukazuje aj na zlý technický stav vysokých škôl ako takých. Objekty a ich vnútorné vybavenie, so zámerom na zvýšenie štandardu technologického zabezpečenia vyučovania, prejde inováciou. To ako bude tento projekt napredovať, ukáže čas. Pozitívom je, že ministerstvo vypracovalo tento návrh a snaží sa ho uviesť do obehu a tým celkovo zefektívniť vyučovanie na vysokých školách. Tým sa priblížime ku štandardu krajín, kde taká skutočnosť ako je pripojenie k internetu na internátoch je úplne bežnou a samozrejmou vecou. V najbližšej dobe Operačný program Vzdelávanie za podpory štrukturálnych fondov bude riešiť práve toto. Verme tomu, že onedlho budú môcť študenti ubytovaní v internátnych zariadeniach využívať internet kedykoľvek a budú ho mať stále k dispozícii vo väčšine miest budovy, čo by iste mnohí z nás, študentov, uvítali.

Európsky sociálny fond

Operačný program Vzdelávanie

Finančná podpora je poskytovaná na základe predložených projektov. Výzvy na nenávratný finančný príspevok Európskeho sociálneho fondu (ďalej len ESF) vyhlasuje MŠ SR. Podmienky, ktoré zverejňuje riadiaci orgán (RO) – Ministerstvo školstva SR, alebo sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom (SORO): Agentúra Ministerstva školstva SR pre štrukturálne fondy EÚ a Ministerstvo zdravotníctva SR sa môžu odlišovať.

V roku 2008 je na premenu tradičnej školy na modernú vyhradených 300 miliónov slovenských korún. Plánovaný termín vyhlásenia výzvy je určený na február, termín uzávierky je apríl. V harmonograme je dohromady sedem výziev (Vysoké školy a výskum, a vývoj ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti, Podpora ďalšieho vzdelávania, Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja vysokoškolského a ďalšieho vzdelávania, Premena tradičnej školy na modernú, Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít) v celkovej hodnote 1,7 miliardy.

Noví prodekani - inovácia fakulty?

Každý raz potrebuje v živote zmenu, ktorú nedávno podstúpila aj naša fakulta. Po tom, čo akademická obec spoznala meno nastupujúcej dekanky Dany Balákovej, z volieb AS FF 3. januára 2008 vzišli mená nových prodekanov. Čo môžu očakávať študenti i celá pedagogická pôda? Aké novinky prinesú do fakultného života? V nasledujúcich číslach Zumagu budeme postupne uverejňovať profily jednotlivých prodekanov. Prodekanka pre zahraničné vzťahy a mobility Janka Kaščáková, PhD. je prvou, ktorú sme si zobrali na mušku.

text: Anna Ďurišová
foto: ff.ku.sk

Stali ste sa prodekankou pre zahraničné vzťahy a mobility. Súvisí to s tým, čo ste doteraz študovali?
Myslím, že na funkciu netreba zvláštne štúdium. Treba mať len dostatočne kritické myslenie, ochotu tvrdo pracovať a schopnosť nebrať sa príliš vážne. Čo sa týka mojej konkrétnej funkcie, možno by v môj prospech hovoril ani nie tak môj diplom, ako schopnosť plynule hovoriť, písať a čítať v anglickom a francúzskom jazyku, čo je viac-menej spojené aj s mojím štúdiom týchto
dvoch jazykov na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity.

Aké skúsenosti máte so štúdiom v zahraničí?
V zahraničí som študovala niekoľkokrát. Počas môjho magisterského štúdia, ako aj v rámci mojej práce. Bola som na študijnom pobyte TEMPUS na Dublin City University v Írsku a na výskumných pobytoch na Notre Dame University v USA a na University of Stirling v Škótsku. Okrem toho som strávila veľa času v rôznych regiónoch Francúzska a pracovala aj ako sprievodkyňa cestovného ruchu špecializovaného práve na Francúzsko.

Pokladáte váš terajší post za vrchol svojej kariéry?
Funkcia nie je a nikdy nebude vrcholom mojej kariéry. Netrpím na honor a funkciu považujem skôr za službu a možnosť pomôcť. Čo sa týka kariéry, v súvislosti s tým, čo robím, používam skôr slovo práca alebo povolanie. Na vrchol bude možno mať zmysel sa ma pýtať, keď budem mať sedemdesiat, no aj vtedy budem stále dúfať, že ešte niečo zaujímavé príde. Určite to nebude súvisieť s akoukoľvek funkciou, ale s oblasťou môjho výskumu, teda s anglickou literatúrou.

Akým rebríčkom povolaní ste prešli, kým ste sa vypracovali k terajšiemu vysokému postaveniu?
Začínala som ako zástupca riaditeľa a sales manager jazykovej školy Berlitz v Košiciach. Potom som sa stala asistentkou na vtedy ešte Katecheticko-pedagogickej fakulte sv. Ondreja, z ktorej sa neskôr stala Katolícka univerzita. Teraz som odbornou asistentkou na Katedre anglického jazyka a literatúry.

Máte ešte vyššie ciele, čo sa týka vašej profesionality?
Moja profesionalita je niečo, čo môžu posudzovať len iní, ja na to nemám právo ani dôvod. Ak sa však pýtate na ciele v mojej profesii, znova opakujem, že s funkciami nemajú nič spoločné. Nechodím večer spať nešťastná, že ešte nie som prezidentkou vesmíru. Mojím cieľom je dokázať niečo v mojej oblasti výskumu anglickej literatúry, a to nielen na našom Slovensku, ale, čo vyžaduje moja špecializácia, aj medzi svetovými odborníkmi na túto oblasť. Takisto chcem čo najviac prispieť k tomu, aby naši študenti boli vzdelaní, no tiež dostatočne kriticky mysliaci ľudia, ktorí sa nedajú ľahko obalamutiť a nestratia sa doma ani vo svete. Toto považujem za svoj veľký cieľ a každý skutočný úspech ktoréhokoľvek z mojich študentov ma bude veľmi tešiť.

V súčasnosti sa veľa rozpráva o pozícii žien na vysokých miestach. Aké je to veliť aj mužom?
V prvom rade, toto nie je armáda, tu nikto nikomu nevelí a keby sa to niekedy zmenilo, už ma tu asi nenájdete. Ja si vysoko ctím akademické práva a slobody. Práca na vysokej škole mi vyhovuje v tom, že k rozhodnutiam sa prichádza vzájomnou diskusiou. Ak je niečo, čo je nevyhnutné a nejde to zmeniť, väčšinou to vyplýva z povahy veci alebo to pochádza od vyššej autority, ako napríklad ministerstvo alebo akreditačná komisia. Je zaujímavé, že sa ma pýtate práve takúto otázku. Nestretávam sa s tým, že by sa na toto pýtali mužov. U tých sa berie ako samozrejmé, že sú nadriadenými ženám, no len čo sa nejaká žena zjaví vo funkcii, je nutné si overovať, či si je istá, že to zvládne. Nezvyknem posudzovať schopnosti ľudí podľa ich príslušenstva k akejkoľvek skupine a už vôbec nie na základe ich pohlavia. Preto sa ani nezamýšľam nad tým, aké to je byť nadriadenou mužom.

Pripravujete nejaké zmeny v zabehnutom živote fakulty alebo budete pokračovať v líniách, ktoré udalo predchádzajúce vedenie?
Myslím si, že nie je potrebné nič radikálne meniť. Rozhodne chceme pokračovať v trende nastolenom predošlým vedením, ako je napríklad menší počet prijímaných študentov, zvyšovanie kvality výučby a publikačnej činnosti, rozvoj materiálno-technického vybavenia. Čo sa týka môjho rezortu, čo najviac možností pre študentov aj pedagógov študovať a rozvíjať svoje schopnosti v zahraničí.

Ste spokojná s tým, v akom položení sa fakulta nachádza v súčasnosti?
Od doby, keď som sem pred deviatimi rokmi prišla, je úžasné pozorovať, aký kus práce sa tu urobil. Áno, myslím si, že za taký krátky čas je to obrovský pokrok. To však neznamená pre nikoho z nás, že máme zaspať na vavrínoch. Stále máme na čom pracovať.

Čo je Vašou víziou, čo by ste urobili inak?
Nič podstatné mi nenapadá. Okrem toho, každému sa ľahko posudzuje a repce, keď sa na to pozerá z bezpečnej vzdialenosti. Byť však uprostred tej zodpovednosti a musieť sa rozhodnúť aj s vedomím, že môžem urobiť chybu, je veľmi ťažké. Každý má, samozrejme, predstavy o tom, ako majú veci fungovať. Nebudeme hodnotení na základe ideálov, ale toho, aká konkrétna práca je za nami. Príďte sa spýtať na konci môjho funkčného obdobia.

Keď rebeli dospejú

O punkových kapelách sa hovorí, že vedia hrať len tri akordy a nič iné. Pre Green Day je niečo také urážkou. Kedysi búrliváci, ktorí hrávali v bytoch svojich fanúšikov, dnes stále rebeli, ktorí vypredávajú štadióny.

text: Michal Hricko
zdroj: greenday.net, greenday.wz.cz
foto: internet

Stredné školy sú často miestom, kde vznikajú najrôznejšie kapely. Nebolo tomu inak ani v prípade Green Day. Dvojica Billie Joe Armstrong a Mike Dirnt žili v californskom mestečku Rodeo, na predmestí Berkeley. Miesto príliš nudné pre mladých rebelov. Netrvalo dlho a v polovici 80. rokov založili kapelu Sweet Children. O pár rokov neskôr sa k nim pridal John Kiffmeyer, známejší skôr ako Al Sobrante a skupina sa premenovala na Green Day. Myslím, že o názve kapely sa nikdy neviedli dlhé polemiky. Trojica sa nikdy netajila láskou k marihuane a alkoholu. Samotná fráza je californským slangom, ktorý označuje deň strávený pri kotly. Napriek tomu, že sú všetci Američania, charakteristický zvuk kapely ma skôr britský ráz.

Prvý album ešte nahrali v zostave Sweet Children. Ujalo sa ich malé regionálne vydavateľstvo Lookout Records. Počas ďalšieho nahrávania vystriedal Sobranteho na bicích mladý Tre Cool. V tejto zostave poznáme Green Day aj dnes. Druhý štúdiový produkt s názvom Kerplunk si vyžaduje veľký zmysel pre punkrock. Nezachutí každému.

O dva roky neskôr však prišiel Dookie, na ktorom nájdete ich najlepšie skladby ako Basket Case (ktorý sa umiestnil na prvom mieste hitparád), She alebo Longview. Vrelo ho odporúčam najmä pre jeho veľkú energiu a dynamiku. Dookie je mnohými považovaný za najlepší album Green Day. U mňa to až také jednoznačné nie je. S týmto albumom sa californskí chlapci presťahovali k spoločnosti Reprise Records.

Turné k ich albumu Insomniac museli ukončiť skôr, ako predpokladali. Boli príliš vyčerpaní, aby dokázali hrať ďalej. Chceli si oddýchnuť a stráviť viac času s rodinami. Práve rodiny, alebo skôr narodenie ich detí bolo okamihom, kedy trochu spomalili, hlavne čo sa týka drog, konkrétne speedu.

Dva roky po Insomniac prišiel nový Nimrod. Kritikmi je označovaný ako hudobne najkvalitnejší. Skalní fanúšikovia sa museli zmieriť s poľavením dynamiky. Predposlednou piesňou albumu je Good Riddance, známa tiež ako Time of Your Life. Krásna gitarová balada sa 15 týždňov držala na 2. mieste hitparád.

podarilo nadviazať na desať rokov starý Dookie, aj keď istý posun vpred je evidentný. Stále si zachovávajú punkrockové dekórum, ale pokiaľ malo Dookie o trochu viac punkový nádych, American Idiot mi pripadá viac rockovejší. Celý album je príbeh o chlapcovi menom Jesus of Suburbia. Každý song je časťou príbehu, navzájom na seba nadväzujú. Punkový príbeh o chlapcovi, ktorý skúsil život na ulici, vyskúšal drogy a ako inak sklamal sa láskou, vyniesol Green Day cenu Grammy.

V roku 2005 si Green Day zahrali aj na veľkolepom projekte Live 8, mohli ste ich vidieť v Berlíne. O dva roky neskôr zaujali cover verziou od škótskej punkovej skupiny The Skids The Saints Are Coming. Spoločne s U2 tak prispeli k pomoci organizácie Music Rising, ktorá sa snaží pomôcť muzikantom z oblasti postihnutých hurikánom Katrina.

Spomaľovanie dynamiky piesní pokračuje. Album Warning nebol skalnými fanúšikmi prijatý príliš vrúcne. Texty síce boli kvalitnejšie a mali hlbší význam, no v konečnom dôsledku nové songy vyzneli melancholicky. Nájdete na ňom hity Waiting, Warning, Minority. Po Warning Green Day nepriniesli nič nové. Vydali „len" kompiláciu najlepších skladieb, ktorá obsahovala aj dve nové skladby.

American Idiot priniesol so sebou niečo nové. Hudobne sa

» Nové ultratenké jablko

V polovici januára spoločnosť Apple predstavila unikátny notebook s názvom MacBook Air. Jedinečným ho robí jeho váha len 1,36 kg, vlastnosti, no najmä neuveriteľná hrúbka, v jeho prípade skôr tenkosť. V najširšom bode by ste namerali len 1,9 cm, ktoré z neho robia najtenší notebook na svete.
Jeho krásny dizajn vás uchváti už na prvý pohľad. Je vyrobený z tvrdého hliníka, zatiaľ len v prevedení silver. Napriek svojej veľkosti nie je MacBook Air takmer o nič ukrátený. 13,3 palcový displej s LED podsvietením ponúka štandardné rozlíšenie 1280x800 pixelov. Už tradične nad ním nechýba vstavaná kamera, či viacsmerový mikrofón. Užívateľov určite poteší štandardná klávesnica so špeciálnym podsvietením, ktoré sa prispôsobuje svetelným podmienkam okolia. K jeho najväčším inováciám jednoznačne patrí nový touchpad, ktorý ponúka používanie viacerých prstov. Objekty a okná môžete približovať, zväčšovať, či otáčať.
Pri hodnotení vonkajších prvkov prídeme k prvým a asi aj jediným negatívam. Zbytočne by ste hľadali akúkoľvek optickú, DVD mechaniku. MacBook Air je určený budúcnosti, ktorá sa bude niesť v duchu bezdrôtovej komunikácie. Vďaka Wi-Fi môžete inštalovať disky z iných počítačov, či zálohovať súbory. Menším nedostatkom je aj počet portov. MacBook Air ponúka len dva – USB a Micro-DVI, plus konektor na slúchadlá.
Nový MacBook si môžete na Slovensku kúpiť zatiaľ len v jednej zostave, s procesorom Intel Core Duo 1,6 GHz, operačnou pamäťou 2 GB a 80 GB pevným diskom. Cena takejto zostavy je 62.500,- SK. Apple však ponúka zľavu 5% pre študentov :).
Napriek veľkej snahe sa mi nepodarilo MacBook Air od spoločnosti Apple zapožičať na dobu písania recenzie. Aj tak mu dávam šesť z piatich možných hviezdičiek.

text: Michal Hricko
foto: apple.com

» MAXIM E. MATKIN: Miluj ma ironicky

text: Veronika Folentová

V decembri sa na pultoch kníhkupectiev objavila nová kniha autora píšuceho pod pseudonymom Maxim E. Matkin - anonymného autora, o ktorého totožnosti sa už takmer šesť rokov vedú polemiky. Najnovšie dielko má názov Miluj ma ironicky a je to súbor krátkych textov, ktoré sú radami ako prežiť v mužsko – ženskom svete. Nájdete tam návody, ako si poradiť s nevestou, noc pred svadbou, ak je to vaša bývalá priateľka. Matkin vám poradí, ako sa vyrovnať so sexom na jednu noc alebo ako zvládnuť muža, ktorého slovník neobsahuje slovo záväzky. Okrem krátkych rád, ktoré pripomínajú príbehy v jeho poradniach s ručením obmedzeným, ktoré uverejňuje vo viacerých časopisoch a novinách, je na konci knihy pripravený bonus pre čitateľov v podobe Príručky blafera. Táto časť knihy je venovaná mužskému čitateľovi, ale zabaví sa na ňom aj ženská časť. Je tu návod na to, ako sa stať niekým, kým nie sme. Z obyčajného človeka dokáže vyčarovať fotografa s medzinárodným renomé, DJ-a alebo astrológa. Poprípade naučí chlapov, ako sa majú správať, ak chcú predstierať, že sú bohatí alebo dokonca homosexuáli. Celá kniha je písaná s humorom, Matkinovi vlastným. Oproti ostatným štyrom knihám je tu však mnoho rozdielov. Nie je tu rozpracovaný do hĺbky jeden príbeh, ako sú na to čitatelia zvyknutí. Autor sa snaží venovať rôznym problémom. Kvantita však nie vždy znamená aj kvalitu.

» Film o živote

„Taký je život," zhodnotila a úplne vystihla Polčas rozpadu jedna z diváčok. Plagát o ňom hovorí ako o čiernej komédii krachujúcich vzťahov. Ani táto definícia nezavádza. Viktor, (Ján Kroner) podnikateľ v najlepšom veku (rozumej cca 45), „pendluje" medzi prácou, manželkou márne túžiacou po dieťati a milenkami. Keď z Dunaja zachráni mladú fotografku Miu (Táňa Pauhofová), zhodou okolností dcéru svojich kamarátov, okruh mileniek sa mu rozšíri. Zamilovanosť (alebo len chtíč?) ho naplno ovládnu. Klincom, do rakvy krachujúcich vzťahov, je Miina kontroverzná výstava. Po nej už nič nie je ako predtým a premlčané hriechy sa už ďalej premlčiavať nedajú... Okrem týchto dvoch, nepochybne, dobrých hercov v Polčase rozpadu uvidíte, napríklad, aj skvelú Ivu Janžurovú (Viktorova svokra), ktorá sa nevie zmieriť so smrťou manžela a „kráti si čas" kradnutím v obchodoch, Mateja Landla ako „rýpavého" Viktorovho kamaráta, ktorý s manželkou (Diana Mórová) nezvládajú výchovu jedinej dcéry Mie. Vo filme sa predstaví aj Marek Geišberg ako Miin priateľ - gotik, ktorý má stále so sebou granat, kvôli možnosti niekoho zabiť. V polohe, v akej ho ne(s)poznáte budete môcť videť aj Adyho Hajdu.
Veľmi dobrá hudba Oskara Rózsu takisto stojí za zmienku. Bolo to naozaj ako v živote. Niekedy je koniec dobrý, inokedy nie. Človek môže mať peniaze, ale môže mu chýbať to podstatné. Aj vtipné poznámky pobavia, scenár Viliama Klimáčka je toho zárukou. Polčas rozpadu sa nedá priamo hodnotiť ako kontroverzný, ale konzervatívcom sa kvôli niektorým scénam a výberu slovníka s najväčšou pravdepodobne páčiť nebude.

(text: Eva Okoličániová, foto: internet)

merry tales from scotland

The last term was like one long boundless story! In my case, that crazy time started at the moment when I came back from abroad. Nevertheless, everybody now can breathe fresh air with a smell of positive energy :). In fact, I have bethought of the statement by Karel Čapek: "A smile is like salt. A man who is salted well, will keep fresh for a long time."

text, foto: Elena Bartošová

I like it very much, but there is no reason to wonder at one Scottish chef`s positive reaction on it too, because of his cognate profession. The thing is that it relates to the concrete country and its people`s mentality.

Unforgettable experiences from...

When you look at a more detailed map of Europe and notice the part of Britain lying to the north which is separated from it by the natural boundaries, you can be sure, you`re educating about Scotland. Then you must imagine so distinctive culture and traditions, from Scotch whisky to haggis, tartan, kilts and bag-pipes. Also, the Scots invented golf and curling and have a long tradition of excellence on the football pitch.

But the most interesting, according to that country, is the coming of Christianity and missionary activity. So many missionaries spread the gospel to every corner of the globe. Maybe, thanks to these factors causing the other circumstances, everybody can observe originality and typical way of Scotsmen`s thinking.

Scottish pounds for me

After my decision to come in the evening to *Inverness city* because of my late luggage at the *Glasgow airport*, I realized I didn`t have any accommodation. During relaxing at a bus station, I saw a large blinking *Motel* right across the street. I came in straight to the reception where so strange receptionist offered me a bed. However, seven people lived there including five strange Asians and a French pair, but I didn`t have any other chance.

Next morning, when I came down to the reception for my deposit, nobody was there and I was so confused because of my money! It may have seemed cheeky, but, anyways, I decided to take a key and go away with the idea to come back later. As soon as I came back about two weeks later and introduced myself, the receptionist put my pounds on desk with no complication of my details: "Your money... I saw your first name in our book. That`s it!"

That must have been an angel, right? I don`t know why the old proverbs include one about the Scottish avarice...

Paradise on the Earth

Have you ever heard about Ullapool? This picturesque village on the north-western side of Scotland, enclosed by the Atlantic Ocean, has got a proper position from all fishing stations in Great Britain. Although there live only 2000 residents, it is the place with many opportunities for activity.

For all the visitors the names as *Ullapool Museum, Ullapool Golf Club, Ullapool Village Hall* are the most likeable, because all those denominations start with the name of the village. Beside this wide offer of catchy places to visit, there occur five churches here: Scottish Episcopal Church, St. Martin`s Roman Catholic Church, Free Presbyterian Church of Scotland, Free Church of Scotland and Church of Scotland.

Actually, Ullapool is an amazing part of the world with such nice places, surroundings and fantastic singularity!

I`ve found second family in Ullapool

"The starts are always very difficult..." my best friend says very often and that`s really true. You can be versed in travelling or skilled in your work, but unknown situations are new for everybody and getting used to them is not so simple. Despite of that, I had never thought before I could meet people like that.

My colleagues and friends were very similar to me because of our position at work. But when the head manager`s mother knocked on my door and wanted to help me, that was right proven geniality!

Marie was a housekeeping manager and I told her only once: "If you ever need my help, I`ll do that." Her regard on me was sincere and thankful and whenever I needed something to arrange in a bank or hotel, I could always call her. Of course, the most favorite exclamation: "Yes, no problem!" was the fact of her lively Scottish character.

Although many affairs don`t come as everybody`d like it at best, there is never any reason to adopt any negative attitude. Just so world-wide known William Wallace called "Braveheart" has become popular by his constancy and perseverance in the Scottish history, so my Scottish friends have become a nice example how to take the things easier than usually.

Posledný výstup Domovníka a Sústružníka

text, foto: Martin Koleják, Michal Badín

Po celodennom opravovaní chybujúcich výťahov a sústavnom buzerovaní radových robotníkov, zakotvili spoločne: domovník Jožo Šachta a vedúci zmeny Milan Brička, v občerstvení Kopček. Rozvedená a životom unavená krčmárka Mariena, privítala osudom ťažko skúšanú dvojicu krígľom piva z matičných sudov. Ovalení hustým dymom, brodiac sa nehmatateľnou zmesou spomienok a frustrácie, zasadli do tretieho rohu pohostinstva, s pôdorysom pravidelného šesťuholníka.

Návštevníci občerstvenia Kopček vyhľadávajú tento vychýrený podnik najmä vďaka prítomnosti pozitívnych geomagnetických polí. Na ich priesečníku sa štamgastom občasne a neohlásene zjavujú mystické postavy z dávnych dejín. Menovite druidi, škriatkovia, nahé lesné víly a naposledy sa k nim pridružil aj zbojnícky náčelník Rajnoha bez opasku.

Bádatelia sa domnievajú, že nevysvetliteľné hraničné javy má na svedomí vysoká koncentrácia kvasinkových spirochét v čapovanom pive. Nezanedbateľnou veličinou, podieľajúcou sa na tomto iracionálnom procese, je architektúra budovy. Jej podobnosť s ezoterickými pyramídami je až zarážajúca.

Cigaretovým dymom ohlodaná tabuľka oznamuje všetkým prichodivším, že okrem piva a cigariet je v ponuke aj káva viedenská, presso, capuccino a tiež káva turecká, známejšia skôr ako stavbárska. Chybičkou krásy je skutočnosť, že každá objednávka pri výčape, musí začínať formulkou: „Dám si pivo a...".

Kto toto záväzné nariadenie poruší, čaká ho hrdelný trest – bude krčmárkou odvedený do skladu, na ktorého dverách visí nápis „Nezamestnaným vstup zakázaný". Šíria sa fámy, že okrem krčmárky a harmonikára Karola odtiaľ nikto živý nevyliezol.

V piatom, z celkového počtu šiestich rohov, sedáva samotár Jožo, prezývaný aj „Prekliaty". Osamelý intelektuál, fajčiaci cigarety bez filtra, odklepáva popol s presnosťou neurochirurga. Často si hudie popod fúz záhadnú vetu: „Ja som stratil svoje maturitné vysvedčenie, stratil som svoje maturitné vysvedčenie...".

Obvykle tak koná po štvrtom pollitri, keď na jeho dne nečakane objaví pravdu – odraz samého seba. Štyria vydedenci kapitalizmu, pri stole naproti, odpľúvajú horké sliny na zaolejovanú podlahu a hrešia hlava-nehlava na establišment.

Domovník Jožo Šachta si odchlipne z odstáteho piva a mimovoľne z neho vyletí: „To je ale brička!", na čo sústružník Brička dodá: „A ešte to tu páchne socializmom! Pfuj!". V tom momente na nich krčmárka zazrie úkosom a za trest im načapuje ďalšie dve pivá. Krčmou sa ozve búrlivý potlesk aplaudujúcich ľudových sudcov, ktorí týmto jasným gestom vypálili revoltujúcim návštevníkom na čelo znamenie večitého zatratenia. Jediný, kto sa tejto smutnej udalosti chápavým pohľadom Ľeva Ňikoľajeviča Tolstoja prizerá, je Prekliaty Jožo. Odteraz ich spája mocné, neviditeľné a nehynúce puto.

Po tragédii hodnej Sofoklovej Antigony, domovník a sústružník za tónov piesne „Vráť trochu lásky medzi nás", odchádzajú za láskou...

PS.: Ešte v ten večer, tesne pred polnocou, lietali z okna bytu u domovníkovcov taniere, a u sústružníkovcov bol na druhý pokus nechtiac zlomený posledný valček na cesto.

Záverečný verdikt:

Domovník Šachta: *„Kopček som zvykol navštevovať pravidelne, najmenej jedenkrát denne. Po kontroverznej udalosti, ktorá sa odohrala kvôli jednému nezmyselnému pivu, som sa rozhodol pre asketický život. Odteraz budem so ženou pozerať poobedňajšie vedomostné relácie a urobím aspoň niečo prospešné pre svoje šedé bunky mozgové. Pivo už nechcem ani vidieť. Prestalo mi chutiť. Za všetko môže krčmárka Mariena. Zničila mi život."*

Sústružník Brička: „Za 25 rokov vo fabrike som videl všeličo. Aj súdruha Dubčeka som videl. Ale tancujúcich druidov, opité lesné víly a zbojníckeho kapitána Rajnohu, zeleného od peperminťáku, tak to som ešte nevidel.
Na druhej strane, traumatizujúca okolnosť mi otvorila oči. Na svet sa odvtedy pozerám od základu inak. Prestal som robiť sústružníka a stal sa zo mňa vodič plochodrážneho stroja. Čo Boh dal, Kopček vzal. Viac tam nevkročím."

Naprieč vesmírom

text: Martin Koleják
foto: internet

„Beatles spravili malý krok pre pop music," napísal o udalosti hudobný magazín NME. Pieseň legendárnej štvorice z Liverpoolu, Across the Universe, bola 4. februára o 13:00 vyslaná prostredníctvom medzinárodnej siete satelitov Deep space do kozmu. Skladba bola odoslaná rádiovým signálom vo formáte mp3, aj s autorskými právami. Tie jej udelil Paul McCartney, Yoko Ono a zástupcovia dvoch hudobných nakladateľstiev. „Bude doslova hraná naprieč vesmírom," dodáva NME.

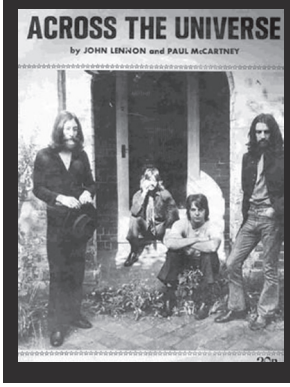

Príčiny tejto nezvyčajnej zápletky tkvejú v dvoch okrúhlych výročiach. Je tomu presne 50 rokov, čo bol Národný úrad pre letectvo a vesmír (NASA) založený. Zároveň ubehli rovné štyri desaťročia od vydania singlu Across the Universe. Cieľom vesmírneho vysielania sa stala hviezda Polárka (Severka), vzdialená od Zeme 431 svetelných rokov. Nachádza sa v súhvezdí Malý voz a jej objaviteľom je grécky astronóm Ptolemaios.
Celú udalosť vtipne uzavrel Paul McCartney slovami: „Úžasné! Skvelá práca, NASA! Pošlite mimozemšťanom vyjadrenie mojej lásky."

Okolnosti vzniku NASA (1958) sú poznačené vtedajším politickým zápolením USA a ZSSR. Po dvoch veľkých sovietskych fackách, v podobe prvej umelej družice Sputnik I. a úspechu Jurija Gagarina, upriamili Američania svoju pozornosť na Mesiac. Ten pokorili 20. júla 1969. Vytúžená prestíž z mesačného prvenstva stála 25 miliárd dolárov. Kozmické preteky dvoch blokov trvali do roku 1975, kedy započali obe krajiny projektom Apollo – Sojuz novú vlnu spolupráce.

V prípade úspešného intergalaktického debutu odoslú Marťania signál s priloženým poďakovaním späť na planétu Zem. Mali by tak ale učiniť promptne. Tam a späť, to dovedna potrvá 862 rokov.

Predurčený zmeniť osud ľudstva – Nelson Mandela

text: Nina Klusová
foto: internet

Pred 18 rokmi, presne 11. februára 1990, v Juhoafrickej republike (JAR) prepustili po 27 rokoch väzenia na slobodu ikonu bojovníka za mier a ľudské práva Nelsona Mandelu. Vodca opozičného Afrického národného kongresu (ANC) sa stal symbolom boja obyvateľstva proti apartheidu šliapajúceho po ľudskej dôstojnosti čiernej rasy. Mandela sa už ako študent angažoval v spolkoch obhajujúcich politické, sociálne a ekonomické práva juhoafrickej černošskej menšiny. V roku 1994 sa stal prvým „tmavým" a demokraticky zvoleným prezidentom JAR. Mnohí belosi chceli v tom čase opustiť krajinu, pretože sa obávali násilností a odplaty zo strany černochov. Osobnosť Nelsona Mandelu však dokázala do značnej miery zjednotiť krajinu a nastoliť poriadok. V Južnej Afrike sa odohrala obdoba nežnej revolúcie, ale obavy nevymizli. V krajine je momentálne relatívny pokoj, no i naďalej pretrváva strach zo vzniku občianskych vojen.

Medzinárodne uznávaný mierový vodca Sri Chinmoy sa o Nelsonovi Mandelovi, držiteľovi Ceny Andreja Sacharova a Nobelovej ceny za mier, vyjadril: „V histórii boli niektorí ľudia predurčení, aby zmenili osud ľudstva a urýchlili jeho pokrok. Jedným z nich bol aj Nelson Mandela." V roku 2004 oficiálne ohlásil odchod z verejného života. Aj napriek vysokému veku sa pravidelne zúčastňuje stretnutí delegácií svetových lídrov. Založil tiež niekoľko nadácií na podporu chudobných rodín a ľudí postihnutých chorobu AIDS.

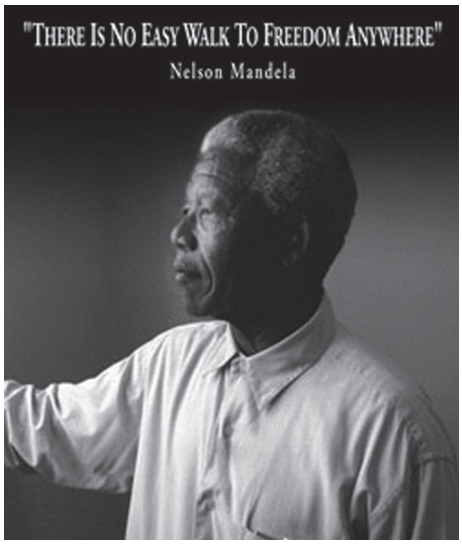

Doktorandské okienko

text: Ivan Baláž
foto: Filip Struhárik

» 3 punktá

Vynútené registrované partnerstvo Lisabonskej zmluvy a totalitnej novely Tlačového zákona nás mätú, kto koho vlastne drží v šachu a kto na to napokon doplatí. Jednoduchý človek sa hrozí „zástrčkového zákona", ktorý aj tak nevytvorí na Dvojke priestor pre slovenskú dokumentárnu a pôvodnú tvorbu, lebo na Slovensku „ je prirodzené, že chceme," aby v rade STV sedeli ľudia zastupujúci „naše" záujmy.
Na domácej pôde to jedným pripomína najznámejšie Rubensove, iným Picassove výjavy. (Rozumej „Grácie" a „Avignon") Akési stodňové, ťažko stráviteľné ticho pred jarným dažďom.

Kým sporadická bilancia ALMA MATER v médiách pripomína aj vďaka nekompetentným výrokom z rektorátu osud Othela. Priamo to nahráva na smeč tým, ktorí stoja za oponou a chystajú epitaf.
Pohľad do zrkadla ma neteší a tak chodím strapatý. Na Zumagu vrcholí poetická vojna tých, ktorí čítali málo s tými, čo čítali ešte menej a nedajú spať mŕtvym. My na katedre bojujeme o kvalitu v spravodajstve ako s hydrou, čo hlava to parameter :).

Bezplatný Dávid a švajčiarsky Goliáš

text: Martin Koleják
foto: internet

Bezplatný bratislavský Denník 24 je nateraz minulosťou. Posledné číslo vyšlo v piatok 31. januára. Nebol to však prvý neúspešný pokus o bezplatné periodikum na dennej báze. Slovenským priekopníkom tohto druhu boli noviny Ranný rýchlik, ktoré sa už po dvoch mesiacoch museli porúčať na slepú koľaj.

Denník 24 prežil svojho predchodcu o dva mesiace a nejaké drobné. Jeho prvé číslo vyšlo 22. októbra 2007 a predchádzalo mu päť nultých vydaní. V náklade 30 000 výtlačkov si určil za cieľ vyžiť len z inzercie. Preto garantoval „uverejnenie inzerátu do 24 hodín". Obsah novín bol zložený prevažne z agentúrneho spravodajstva a cieľovou čitateľskou skupinou mali byť ľudia v produktívnom veku z Bratislavy a okolia. Napriek všeobecnej skepse z nerentability takejto tlačoviny, veril šéfredaktor Martin Lukáček v úspech. „Finančné prostriedky sú v dostatočnom množstve, aby titul neodišiel z trhu skôr, ako prišiel."

Ochranná známka – nástroj boja

Nakoniec to skutočne neboli peniaze, pre ktoré bolo vydávanie novín pozastavené. Dôvody boli dva. Jeden menší a druhý väčší. Tým prvým je fakt, že bezplatnému denníku dodnes oficiálne neschválil Úrad priemyselného vlastníctva ochrannú známku „Denník 24". Druhou príčinou je vydavateľský dom Ringier. Ten obvinil Denník 24 z porušenia ochrannej známky „24 hodín", ktorej je od roku 2005 vlastníkom. Na základe tohto tvrdenia, požadovalo švajčiarske vydavateľstvo okamžité ukončenie vydávania Denníka 24.

Denník 24 síce nepostupoval štandardným spôsobom, keď si žiadosť o registráciu ochrannej známky „Denník 24" podal až „za pochodu" 27. decembra, ale v žiadnom prípade sa nemohol dopustiť toho, z čoho bol obvinený. Zjednodušene povedané, vydavateľstvo Ringier tvrdí, že „24 hodín" a „Denník 24", sú dva totožné názvy.

Takýto výrok ale nie je zlučiteľný s pravdou. Denník 24 v roli Dávida, ustúpil Goliášovi. Pozastavil vydávanie do doby, kým nebude jeho ochranná známka oficiálne schválená a nepustil sa do boja so švajčiarskym gigantom. Ten by pravdepodobne znamenal jeho koniec. Nie je dôležité, že Goliáš klame. Tu rozhodujú svaly.

Mimochodom, nie je to prvýkrát, čo použilo vydavateľstvo Ringier ochrannú známku, ako nástroj boja proti konkurencii. Medzinárodným titanom bezplatnej dennej tlače je švédska spoločnosť Metro. Vydáva noviny v 23 krajinách po celom svete. V roku 2006 si na Úrade priemyselného vlastníctva SR zaregistrovala svoje logo, ako ochrannú známku. Ale už rok predtým si Ringier preventívne podal žiadosť o zaregistrovanie obchodnej známky „Metro". Úrad však registráciu pozastavil.

Neostáva nám teda nič múdrejšie, než čakať na Metro, bez metra.

Koho pamiatku si pripomíname 14. februára?

14. február má ako sviatok veľmi dlhú tradíciu. V starovekom Ríme sa v tento deň velebila bohyňa **Juno** a pastiersky boh plodnosti **Lupercus**, ktorí boli označovaní za ochrancov manželstva a rodiny. Tradíciou bolo v tento deň obdarovať ženu kvetinou.

Za predchodcu sviatku sv. Valentína sa predpokladajú tiež pohanské oslavy zasvätené **Faunovi**, bôžiku pastierov. Počas osláv sa mladí podľa žrebu dávali do dvojíc. Cez sviatky museli byť k sebe pozorní a verní. Podľa tohto zvyku vznikli v Amerike tzv. Lotérie lásky, kde sa mladí párujú pomocou losu.

Neskôr sa však preslávila legenda o biskupovi **Valentínovi z Terni**, ktorý pôsobil v 3. storočí za cisára Claudia II. Práve Claudius II. v presvedčení, že slobodní muži bojujú v boji lepšie ako ženatí, zakázal manželstvo. Valentín sa však proti tomuto príkazu postavil a oddával mladé páry. Táto činnosť sa mu však stala osudnou. Bol odsúdený na mučenie palicovaním a keď sa nevzdal svojej viery, sťali ho so sv. Máriom. O dvesto rokov neskôr pápež Gelasius vyhlásil deň jeho smrti 14. február za pamätný deň a stal sa tak patrónom zaľúbených, mládeže a šťastného manželstva.

Podľa iného príbehu bol **Valentín** väzeň, ktorý sa zaľúbil do žalárnikovej dcéry, ktorá ho vo väzení navštevovala. Pred smrťou je poslal lístok, ktorý podpísal „From your Valentine" a stal sa tak autorom prvej „Valentínky". Práve Valentínky sa preslávili najmä v Anglicku. Angličania však za otca Valentíniek nepovažujú vždy sv. Valentína. Mnohí tvrdia, že je to dielo orleánskeho vojvodu **Charlesa**, ktorý v 15. storočí poslal zamilovaný list svojej manželke z väzenia do Francúzska.

Veľký prerod zaznamenal sviatok sv. Valentína v 19. storočí, kedy sa viditeľne skomercionalizoval. Vďaka masovokomunikačným prostriedkom sa rozšíril do celého sveta. Dnes ho najmä vďaka tomuto boomu poznáme ako sviatok červených srdiečok, Amorkov, zaľúbených pohľadníc alebo plyšákov.

text: Veronika Folentová

Valentínsky recept

Potrebujeme:

200-250g kuracích pŕs
olivový olej
biele korenie a semienka koriandra
1 mladú jarnú cibuľku
cherry paradajky (asi 10 ks)
dve štvrtiny rôznofarebnej papriky
1/2 mrkvy
3 väčšie zemiaky
1 citrón
soľ

text, foto: Michal Hricko

Kuracie prsia narežte na menšie medailóniky. Z oboch strán ich osoľte a okoreňte mletým bielym korením a niekoľkými rozdrvenými semienkami koriandra. Zemiaky ošúpte a nakrájajte na kolieska, hrubé asi pol centimetra. Tie potom varte v osolenej vode, do ktorej pridáte šťavu z polovice citróna. Nesmiete ich však uvariť úplne. Papriky nakrájajte na tenké rezance, cherry paradajky prerežte na polovičky. Mrkvu narežte na tenulinké rezančeky. Bude tak rýchlejšie hotová a chutnejšia. Cibuľky nahrubo očistite, zrežte konce cibikov, ktoré bývajú zoschnuté. Nakrájajte na menšie kúsky.

Variť začnite zeleninou – tá sa neskôr ľahšie ohreje. Nalejte na rozohriatu panvicu trochu olivového oleja. Ako prvú pridajte všetku jarnú cibuľku. Ak chcete, aby bola zelenina chrumkavá a pritom si zachovala pôvodnú konzistenciu, musíte všetko robiť na väčšom ohni. Rýchlo opražte cibuľku, asi tak 30 sekúnd. Zľahka ju osoľte. Pridajte mrkvu, ktorú tiež krátko opražte. Pridajte papriku. Na záver pridajte rozpolené cherry paradajky. Zmes ešte raz jemne dosoľte a pridajte trochu rozmarínu a čierneho korenia. Asi minútku opekajte za stáleho miešania. Môžete pripraviť zemiaky. Na panvicu si opäť dajte trochu olivového oleja a porozkladajte krúžky zemiakov. Zvrchu jemne posoľte a na krúžky postrúhajte trochu citrónovej kôry. Chvíľu opražte a potom obráťte, posoľte a pridajte ešte trochu kôry. Pár minút ich takto opekajte. Kuracie prsia sú veľmi jemné mäso, preto ich nemusíte pripravovať príliš dlho. Len ich po oboch stranách opražte na olivovom oleji. Mäso potrebuje asi tak 2 minúty z každej strany.

Dopísané a dočítané

Siedmy diel Harryho Pottera v slovenčine je na svete alebo Boj za lepší svet nie je márny.

Slovenská verzia poslednej časti knihy, ktorá sa stala bestsellerom, jej autorku vyniesla na post milionárky a „prinútila" tisícky detí aj dospelých opäť čítať aj niečo iné ako časopisy, uzrela svetlo sveta v noci zo 17. na 18. januára. Harry Potter a Dary smrti. Preklad originálneho názvu Harry Potter and the Deathly Hallows u niektorých vzbudil nedôveru, aj keď bezdôvodnú. A možno aj preto sa redaktori TASR rozhodli ho trochu povzniesť do optimistickejšieho svetla, a tak sa po internete šírila správa, oznamujúca vydanie knihy Harry Potter a Dary mora. „Chybička se vloudila."

Dalo sa očakávať, že táto kniha bude posledná a definitívna, čo sa týka osudov mladého čarodejníka, bojujúceho za lepší svet proti Veď - Viete - Komu. A bolo len na J. K. Rowlingovej, ako sa vysporiada s osudom najsledovanejšieho chlapca posledných rokov. Už z predchádzajúcich kníh je zrejmé, že sa nebránila odstraňovaniu kľúčových a významných postáv do večnosti. No fanúšikom na koniec predsa len nemohla urobiť, aby zavraždila ich hrdinu, hoci sa v sedmičke „vyřádila" statočne.

Kniha má 624 strán a vytváraním napätia (ne)predvídateľnými situáciami v ničom nezaostáva za predchádzajúcimi. Ak sa vám doteraz podarilo vyhnúť sa pred jej prečítaním náznakom či zaručeným informáciám, čo bude ďalej a ako to celé vlastne skončí, gratulujem a obdivujem vaše odhodlanie. Ja som sa neudržala a knihu som začínala čítať už s tým, že som vedela, kto prežije.

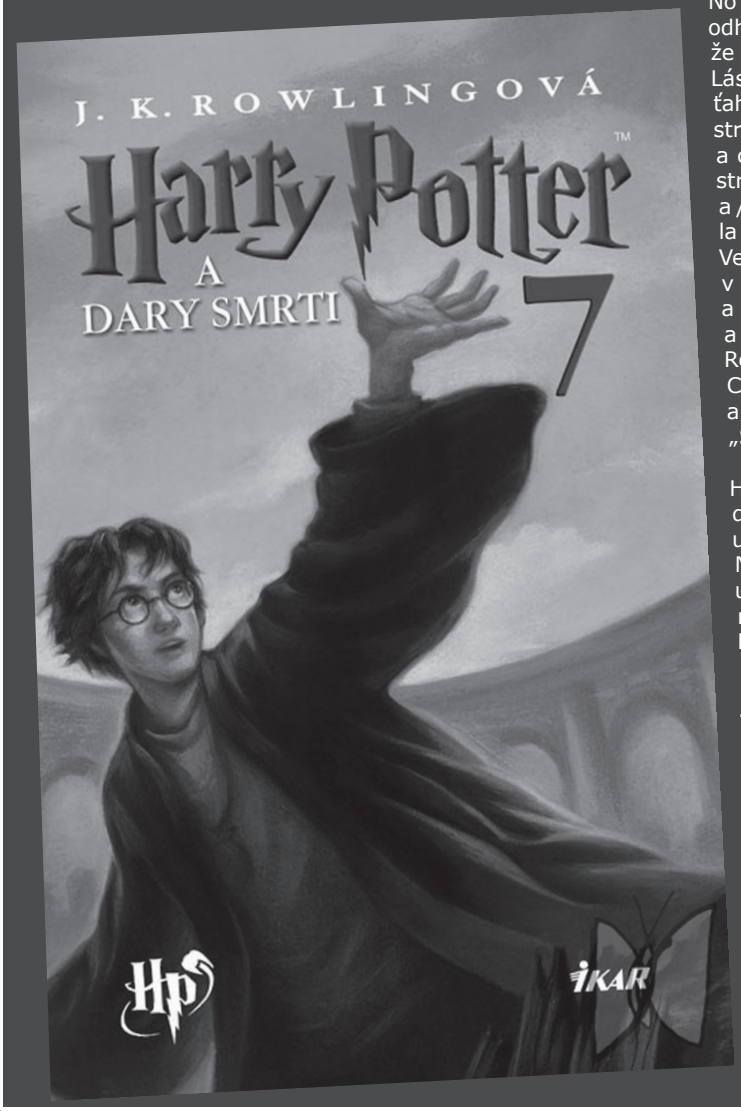

No zážitok nebol o nič horší. Okrem toho by mi ani len nenapadlo odhaliť vlastnú „slabosť", ale pekne som si to ospravedlnila tým, že som sa prezieravo ochránila od nepríjemných prekvapení. Láska, boj dobra so zlom, vysoké ciele, cena priateľstva. To sa ťahá celým potterovským príbehom. Prináša napätie, humor, strach aj túžbu, patrí medzi knihy čítavané jedným dychom a celá sedmička jej sympatizantom ukradla už nejeden víkend strávený nad nimi. Nie je však iba spleťou vymyslených a / čitateľsky / príťažlivých postáv a scén. Medzi riadky sa dostala aj realita, okolnosti, ktoré si, žiaľ, Rowlingová nevymyslela. Veď aj v skutočnosti by sa dali nájsť ľudia, ktorí verili / veria v nadvládu jednej rasy, lepšej a mocnejšej ako tie ostatné, a „čistej krvi", hoci nie práve čarodejníckej... Mnoho názvov a mien pochádza z latinčiny, histórie, veľa naznačuje - meno Remus Lupin ako vlkolak, latinský názov pre vlka dravého je Canis lupus, názov ďalšej čarodejníckej školy „Durmstrang" a hnutie v období romantizmu v Nemecku - Búrka a vzdor - „Sturm und Drang"...

Hoci je vyše 600 strán na knižku, pôvodne pre deti, celkom dosť, vyznávači šťastných koncov by možno ešte pár strán uvítali, aby sa dozvedeli o živote všetkých zainteresovaných. No možno je to dobre. Skončiť to radšej takto, ako zbytočne umelo naťahovať a robiť z Harryho Pottera ešte väčšiu „továreň na peniaze" ako je. Film nikdy nebude lepší ako kniha. Boj za lepší svet nie je márny! Kruh sa uzavrel.

text: Eva Okoličániová
foto: internet

Harry Potter

Boh nechce zbožné frázy

text: Martin Ližičiar
foto: internet

Ak to myslíš s Bohom vážne, musíš venovať počas svojho dňa čas osobnej modlitbe. Čo to znamená? Na čo to je?
Ak si kresťan, chodíš na omše, navštevuješ modlitbové stretnutia, počúvaš gospelovú hudbu, čítaš bližšie neidentifikované katolícke noviny (žartujem :)) a nenájdeš si čas na rozhovor s Bohom, len ty a on, tvoja viera nebude rásť, tvoj vzťah s Bohom môže dokonca skrachovať. Úplne vážne. Všetko, čo budeš prijímať od týchto dobrých vecí, cez teba pretečie, nenájde v tebe záchytný bod. Citlivý na jeho hlas sa staneš iba vďaka modlitbe. V rozhovore medzi štyrmi očami. Ako na to?

Byť nahý pred Bohom

Potrebuješ denne aspoň 15 minút. Byť s ním sám, na mieste, kde ťa nemôže nikto vyrušovať a kde je ticho. Rozprávaj sa s ním o všetkom. Povedz mu to všetko. Teší ťa niečo? Chce sa tešiť s tebou. Hnevá sa na niečo? Povedz mu to! Niektorí účastníci modlitby hovoria o tom, že ak sú na Boha nahnevaní, povedia mu to a „pokričia" si na neho. Pred ním nemusíš byť nažehleným kresťanom vo vyžehlenej košeli. Jeden americký pastor rozpráva o žene, ktorú prišiel navštíviť. Bola zničená životom, zomrel jej manžel, mesiac pred tým stratila pri autonehode syna. Bola skutočne na dne. „Poďme sa za to pomodliť!" navrhol pastor.

To čo som vtedy videl, mi prišlo komické, spomína tento kňaz. Zopla zbožne ruky, a zarecitovala: Bože, ďakujem ti, že si ma stvoril a že ma ochraňuješ. Amen." Skoro ho vtedy vystrelo. „Prečo sa pred Bohom na niečo hráte? Evidentne nevyzeráte ako spokojná veriaca. Prečo sa s ním nezačnete hádať? Bože, prečo si to urobil? Prečo na mne páchaš takú krivdu?" On pozná naše srdce. Keby som ja na jeho mieste, asi by som sa od tragickosti a komédie zároveň začal smiať.

Byť verný Bohu

Musíš byť verný modlitbe. Venovať tento čas Bohu aj vtedy, keď sa ti to bude zdať len obyčajným márnením času a zohrievaním lavice. Výsledok sa môže často objaviť až neskôr. Až neskôr pochopíš, že to má zmysel. Musíš si určiť pevný čas, ktorý budeš venovať modlitbe. Ak to podceníš, ťažko si osvojíš zvyk modliť sa pravidelne. Samému sa mi to nedarí. Dokáže si žurnalista zorganizovať niečo napevno? Každý deň je iný a každý je jedinečný. V mojom prípade prichádzajú do úvahy hodiny pred šiestou ráno, a po jedenástej v noci :). Aj to sa môže ľahko zmeniť. Venuj tento čas Bohu, odlož si mobil, nepreruš ho za žiadnu cenu. Daj mu prednosť, ukáž mu, že je pre teba dôležitý! Poznám to aj z vlastnej skúsenosti. Môžeš sa cítiť znudený, rozmýšľaš nad tisíckami iných povinností a nedokážeš sa sústrediť. Alebo si myslíš, že sa nič nedeje. Vtedy je ľahké povedať: Má to vôbec zmysel? Americká autorka Mc Kenna OSC hovorí vo svojej knihe, Zázraky sa dejú, o svojej skúsenosti: „Pozerala som na Najsvätejšiu Sviatosť a vyznávala som Ježišovi, že nie som schopná povedať mu niečo okrem toho, že ho milujem.
Cítila som, akoby mi Pán povedal: „Nevieš, že mi nemusíš nič hovoriť? Stačí, keď budeš so mnou. Poď do mojej prítomnosti. Nejde o to, čo ty robíš pre mňa, ale o to, čo ja chcem urobiť pre teba."
Potom som videla obraz človeka, ktorý vyšiel z domu a sadol si na slnko. Ako tak sedel na slnku, nerobil vôbec nič, ale jeho pokožka začala meniť farbu. Ľudia, ktorí ho neskôr videli, spoznali, že bol na slnku, pretože bol opálený. Aj on sám to vedel, cítil predsa účinky slnka: teplo a svetlo.
Počula som Pána, ako mi hovorí: „Tak isto je to aj s tebou, keď prídeš do mojej prítomnosti. Pocítiš účinky času, ktorý si strávila so mnou. Ľudia to spoznajú na tvojich skutkoch."
Bol to pre mňa veľký objav a dôležité poznanie, že pri modlitbe nemusím vždy niečo hovoriť, že stačí, keď zotrvám s Ježišom."

Diablovi sa to nepáči

Musíš sa pripraviť na jednu vec. Diabol nebude mať z tejto tvojej aktivity radosť. Bude robiť všetko preto, aby ťa odviedol od Boha. Napríklad tým, že ti bude našepkávať viac modlitby. Modlitba nesmie byť pre teba cieľom, ale prostriedkom. Nie je dôležitá dĺžka modlitby, ale jej hĺbka. Niekedy stačí jeden Otče náš, alebo len jedna veta.
Zapisuj si všetko, čo ťa napadne pri modlitbe a čo ti Boh povie. Môžeš na to zabudnúť a môže sa ti to zdať vonku nelogické.
Keď som sa rozhodoval o niektorých veciach, išiel som to prediskutovať s ním. Pred ním (bohostánkom) som jasne cítil, čo je správne. Naplnil ma pokoj a kľud. Akonáhle som zavrel za sebou dvere kaplnky, všetko sa otočilo. To rozhodnutie, ktoré som sľúbil Bohu sa mi zdalo nesprávne a nelogické.

Hm, a čo keď sa snažím modliť a nič? Múdry človek raz povedal: Keď ťa nemení modlitba, zmeň modlitbu. Koľko ľudí, toľko chutí. Modlitba má byť prostriedkom, nie cieľom. Na linke má byť Boh... Znova platí staré známe, treba vyskúšať, nie iba diskutovať.

Nedostatky návrhu tlačového zákona

Od vzniku samostatnej Slovenskej republiky sme sa dočkali prvého vládneho návrhu zákona o periodickej tlači, ktorý má ambíciu nahradiť jeho zastaraného predchodcu z roku 1966. Hoci šance na jeho prijatie (v pôvodnom znení) sú mizivé, musím hneď v úvode pochváliť ministra kultúry Mareka Maďariča, že pri predkladaní zákona do parlamentu odviedol – svojim spôsobom - kus dobrej práce.

Návrh tlačového zákona totiž vytrhol opozíciu z letargie, zmobilizoval ju a umožnil, aby sa na parlamentnej pôde diskutovalo nielen o cenách pozemkov pod Slavkovom, ale aj o vecných a odborných otázkach - hoci, pripúšťam, nie vždy úplne racionálne. Nutné je však poznamenať, že emotívnu podobu diskusie, ako to zdôraznil vo svojom komentári Eduard Chmelár, si zavinila vláda sama, keďže predstavovanie zákona sa chvíľami podobalo na „vyhlasovanie výnimočného stavu".

K predloženému návrhu sa kriticky postavili novinári aj významné zahraničné inštitúcie. Dezorientovane pôsobil len Slovenský syndikát novinárov, ktorý zo začiatku hodnotil zákon pozitívne, neskôr však svoj postoj zmenil a vyhlásil, že zákon ohrozuje slobodu prejavu.

Neprijateľnosť tlačového zákona sa odvodzuje najmä od práva na odpoveď (§ 8), ktoré je koncipované tak široko, že umožňuje odpovedať na tvrdenia bez ohľadu na skutočnosť, či novinári uverejnili pravdivé alebo nepravdivé informácie. Predkladatelia a obhajcovia súčasného znenia argumentujú, že odpoveďou vytvárajú možnosť bežnému občanovi získať informácie aj od druhej strany, a tým podporiť objektívne informovanie. Otázkou však je, či objektívnosť zabezpečíme práve tým, že umožníme uverejniť aj prípadné nepravdivé a pravdu skresľujúce odpovede.

Zákon naviac uvádza zvláštne ustanovenie, ktoré neumožňuje vydavateľovi k odpovedi „uverejniť žiadny súvisiaci text obsahujúci hodnotiaci úsudok", čo dáva odpovedajúcemu právo posledného slova. Takisto zákon nevylučuje možnosť, že k jednému príspevku môže byť uverejnená oprava aj odpoveď zároveň.

Popri práve na odpoveď je sporný aj šiesty paragraf, ktorý uvádza povinnosti vydavateľa. Medzi nimi je napríklad zákaz propagovať a schvaľovať vojnu, čo síce môže pôsobiť správne, ale v praxi toto ustanovenie môže obmedziť slobodu prejavu. Po jeho prijatí totiž nemožno, napríklad, schvaľovať vojnu v Iraku. V paragrafe č. 6 sa tiež uvádza, že tlač nesmie obsahovať informácie, ktorými sa podnecuje nenávisť na základe „politického alebo iného zmýšľania". Nejednoznačná formulácia tohto bodu vyvoláva obavy, že môže byť v budúcnosti ľahko zneužívaný rôznymi politickými a názorovými skupinami. Za oba tieto prečiny pritom zákon umožňuje udeliť pokutu až vo výške 200 tisíc korún, ktorú by navyše malo udeľovať samo ministerstvo kultúry. Tento fakt vkladá do rúk ministra kultúry právomoc neprimerane zasahovať do slobody tlače. Preto považujem za nevyhnutné, aby prešla do rúk súdov.

Už tento krátky náčrt nedostatkov tlačového zákona predznamenáva, že jeho súčasná verzia je neprijateľná a musí byť pozmenená alebo od začiatku prepracovaná. Faktom síce je, že občianska spoločnosť v súčasnosti nepotrebuje len garanciu slobody tlače, ale vyžaduje aj dôraznú požiadavku na zodpovedné informovanie. Tú môže zabezpečiť sprísnenie práva na opravu a zavedenie práva na odpoveď – avšak nie v znení, ktoré bolo vládou predložené do parlamentu.

text a foto: Filip Struhárik

Prezentácia našej univerzity

V poslednom mesiaci sme mali veľa možností vidieť našu univerzitu na televíznej obrazovke. Nebolo to však kvôli začínajúcemu výskumu kvality televízneho spravodajstva na Slovensku, do ktorého sa zapojila katedra žurnalistiky. Redaktorov nezaujal ani najlepší vysokoškolský časopis za rok 2006, ba ani Tadeusz Zasępa, garant štúdia žurnalistiky, ktorý sa po udelení slovenského občianstva stal prvým Slovákom nominovaným na Nobelovu cenu mieru (2002). Medzi pozitíva, ktoré by sa dali pripočítať na účet Katolíckej univerzity vhodné povšimnutia patria aj možnosť doktorandského štúdia žurnalistiky, ktoré je jediné svojho druhu na Slovensku alebo technické vybavenie univerzity, ktoré nepatrí k šedému Slovenskému priemeru, ale v mnohých stránkach ho prevyšuje. Témy príspevkov sa však netýkali žiadneho z pozitív mladej Katolíckej univerzity. Naopak zápornej prezentácie sa nám v posledných dňoch ušlo neúrekom. Otázkou ostáva, či oprávnenej.

Skutočne je naša univerzita taká nekvalitná, že ju verejnosť spoznáva len vďaka informáciám o plagiátorstve, nedostatku profesorov, podvodných presunoch študentov z externej na dennú formu štúdia? Úroveň školy však nespočíva v prezentácií v médiách. Každú školu budujú študenti a pedagógovia, univerzity. Tento fakt si ale mnohí z akademickej obce neuvedomujú.

Spomínam si na svojho dávneho spolubývajúceho, hokejistu, ktorý je podľa mňa skvelým príkladom pre niektorých študentov. Raz prišiel po tréningu úplne unavený a povedal, že ak budú musieť na sebe tak tvrdo pracovať aj ďalej, tak s hokejom skončí. A mnohí študenti našej vysokej školy sa správajú rovnako. Ako z nás ale majú byť excelentní žurnalisti, filozofi, historici alebo učitelia, ak sa zľakneme „veľkého tréningového zaťaženia"?

Sme pomerne mladou univerzitou, preto je veľmi ťažké vybudovať si za sedem rokov rovnako silné postavenie ako iné univerzity, ktoré na Slovensku fungovali dávno pred rokom 1989. Majme preto trpezlivosť a silu bojovať za našu univerzitu, no najmä budovať jej úroveň. Ak za ňu nebudeme bojovať my, tak už nikto iný.

Michal Hricko, Veronika Folentová

Lesk a bieda Stovežatej

foto, text: Eva Okoličániová

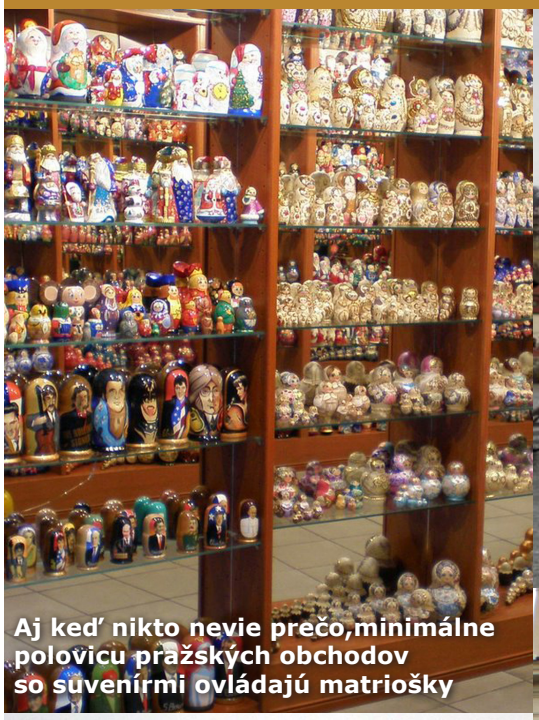

Aj keď nikto nevie prečo,minimálne polovicu pražských obchodov so suvenírmi ovládajú matriošky

Kto sa neprejde po Karlovom moste, akoby v Prahe ani nebol

Typická scenéria a napriek tomu stále žiadaná

Smetana pred svojim múzeom pri svojej Vltave

Turisti, vrabce, školy, orloj a apoštoli

Máte jedinečnú možnosť dostať odpovede na otázky priamo „zhora!“
Všetko, čo vás doteraz trápilo, čo ste vždy považovali za 13. komnatu, bude konečne odhalené.

Ako prvý vám totiž prinesieme exkluzívny rozhovor s novou dekankou FF KU Danou Balákovou o tom, čo najviac zaujíma študentov.

Pýtajte sa! Posielajte otázky na pulzradio@gmail.com a Sisa sa vo svojej relácii Kvalitka bude domáhať odpovedí.

28.2.2008 o 19.30 na http://ff.ku.sk/pulzradio

Do počutia...